

AIARALDEA hemen

ATEGIN ELKARTEA:
"Gaur egun 60 pertsona gaude
artatzen etxebizitzaren esparruan,
17 familia inguru" 12-13 or.

AIMARA ANTZERKI TALDEA:
Euskarazko Antzerki Laburren
I. Jardunaldiak antolatu dituzte
martxoaren 20rako 24-25 or.

AIARALDEA 4
Udalak elkarlanean
ari dira errolda soziala
aktibatzeko
Laudio, Aiara eta Artziniegako
Udalek abiatu dute elkarlana,
kale egoeran dauden pertsonen
egoerari erantzuteko

AIARA 5
Construcciones Metálicas
Ayala ixtear dagoela uste
dute langileek
Aldi baterako erregulazio
espedientean dira beharginak,
eta ez diote etorkizunik ikusten
Murgan kokatutako enpresari

URDUÑA 6
Maiatzaren 7tik 17ra
ospatuko dituzte
Otxomaioak
Ostegunez hasiko dira 2026ko
Otxomaioak. Pregoilari eta
txupinero bila ari da hiriko
jai-batzordea

KULTURA 23
Ane Cuestaren filma
hautatu dute Laburbira
jaialdian proiektatzeko
Arrankudiaga-Zolloko
zinemagilearen *Hortzikara*
filma eskainiko du Euskal
Herriko ekimen ibiltariak

KIROLA 26
Itxinan Barrena mendi
lasterketa egingo dute
Orozkon urriaren 17an
Herriko hiru lagunaren artean
daude proba antolatzen,
Itxinape mendi taldearekin
elkarlanean

Erreportajea

ARAKALDON DATU ZENTRO BAT ERAIKITZEKO LEHEN URRATSAK EMAN DITUZTE

Hamar urte baino gehiago daramatza Ugarrizan kokatutako industria-lursurak hutsik. [Aiaraldea.eus](https://aiaraldea.eus)

Iragan asteko Udal Osoko Bilkuran eman zioten hasierako onarpena azpiegitura hori eraikitzea baimenduko lukeen Plan Bereziari. Hala ere, urrats ugari falta dira proiektua egikaritzeko, urteak iraun dezaketenak, eta Udala bera eszeptikoa da egitasmoaren bideragarritasunari dagokionez.

Testua **Txabi Alvarado Bañares**

Arakaldon datu zentro bat eraikitzeke lehen urrats legalak eman ditu Ekin Inbertsioak enpresak. Ugarrizan kokatutako zoru industrialean eraikiko litzateke azpiegitura, Norten enpresa zegoen tokian, 2.000 metro karratuko espazioa okupatuta.

Iragan osteguneko Udal Osoko Bilkuran eman zioten hasierako onarpena azpiegitura hori eraikitzea baimenduko lukeen Plan Bereziari. Eztabaida sortu zuen gaiak plenoan, herritar

batek proiektuarekiko desadostasuna adierazi baitzuen.

Udal gobernuak, bere aldetik, argudiatu zuen legez derrigortuta dagoela proiektua onartzea. Izan ere, Bizkaiko Foru Aldundiaren zein URA agentziaren oniritzia du egitasmoak. Horrez gain, udal arkitektoak ere aldeko hirigintza txostena egin zuen, eta tokiko erakundeak abokatu baten aholkularitza zerbitzua kontratatatu zuen egoera bideratzeko.

Hala azaldu dio Humberto Perea Arakaldoko alkateak Aiaraldea Komunikabideari. Bere hitzetan, 2021. urtetik dara-

ma Ekin Inbertsioak enpresak proiektu honekin bueltaka, eta iazko martxoan aurkeztu zuten Plan Berezirako eskaera. “Maiztzean, aldiz, erretiratu egin zuten, eta irailean berriz aurkeztu zuten”, adierazi du goberneurak.

Bi urte tramiteetan

Horregatik, Perea eszeptikoa da proiektuak izan dezakeen garapenarekiko. Izan ere, bere ustez, tramite legal guztiak beste bi urtez luzatu daitezke, azpiegitura eraikitzen hasi baino lehen. “Epeak luzatu egingo dira, bidean helegiteak egon

daitezke, eta gero, behin betiko onarpena Bizkaiko Foru Aldundiaren esku egongo litzateke, Arakaldo 1.000 biztanletik beherako udalerria delako”, azaldu dio Aiaraldea Komunikabideari.

Gainera, kontsumo energetikoaren kontua ere jarri du mahai gainean goberneurak, datu zentro batek argindar asko kontsumituko lukeelako, eta espazioa gaur gaurkoz ez dagoela ko horretarako prestatuta.

Hamar urte hutsik

Hamar urte baino gehiago eman ditu Ugarrizako lurzoru

industrial horrek hutsik, Nortenhormigoi enpresakateak itxi zituenetik. San Mames berriko harmailak egin zituzten bertan, besteak beste; eta enkargu hori burutu eta gutxira itxi zuten konpainia. Fabrika erabat abandonatuta egotera pasa zen orduan.

Arakaldoko aurreko alkateak, Jabi Asurmendik, hainbat aldiz salatu zuen Nortenhormigoi enpresaren zuzendaritzak hainbat irregulartasun egin zituela urte horietan. “Hainbat gauza kendu zituzten udalari horretarako obra baimena eskatu gabe, amiantoa ere baimenik gabe kendu zuten

Erreportajea

eta ur-kontsumo handia egin zuten ur-korrontea jada etenda zutenean", azaldu zion 2019an orduko gobernuburuak Aiaraldea Komunikabideari. Gauzak hala, tokiko erakundea Jaime Delclauxekin (enpresaren zuzendaria) bildu zen egoera bideratzeko.

Dena dela, 2019an pasa zen lurzorua Ekin Inbertsioak enpresaren eskuetara. Fabrika zaharra eraisteari ekin zioten orduan, eta pilotutako zaborra bildu eta erre zuten. Horrek kontrolik gabeko sute bat eragin zuen gaur batean, suetako bat ez zelako ondo itzali, Arakaldoko Udalak bere unean adierazi zuenez. Enpresak, bere aldetik, ziurtatu zuen Bizkaiko Foru Aldundiaren eta Base Gorriaren baimen guztiak zituela lan horiek egiteko.

Pabilioiak eraikitzea zen konpainiako arduradunen orduko asmoa, eta saldu ahala eraikitzen joango zirela jakinarazi zioten Udalari. Honek, bere aldetik, hainbat "marra gorri" jarri zituen. "Alde batetik, kamioiak zuzenean BI-625 errepidera iristea nahi dugu, herritik pasatu gabe. Bestetik, Nerbioi ibai-ko ertza lagatzea nahi dugu, berreskuratu eta pasealekua edo berdegunea egin eta bioaniztasuna bermatu ahal izateko", azaldu zuen Asurmendik orduko hartan.

Hitzarmen bat sinatzera ere iritsi ziren enpresarekin, baina bertan idatzitakoa ezerezean geratu da, Aldundiak ez zuelako bertan adostutako errepide moldaketa egitea baimentzen.

2019an pasa zen Nortenen lantegi abandonatua Ekin Inbertsioak enpresaren eskuetara, eta orduan ekin zieten eraisketa lanei

Hala azaldu zuen Humberto Perea alkateak iragan asteko plenon, herritar baten kexei erantzunez.

Une honetan, lursail lau bat da zonaldea. Jada ez da Nortenen arrastorik geratzen. Ekin Inbertsioak konpainiak enpresa juridiko berri bat sortu du datu zentroaren proiektua egikaritzeko, CPD 4 Arakaldo SL izeneko. Dena dela, Arakaldoko alkateak nabarmendu du Ekin Inbertsioak lurzorua kudeatzera mugatuko litzatekeela, eta gero beste enpresa baten eskuetan utziko lukeela proiektua.

Dena den, hori guztia ikusteke dago. Momentuz, hondakin biltegi moduan baliatzen du konpainiak Arakaldoko lurzorua. Enpresaren kamioiak aritzen dira bertan, beste toki batzuetako hondakinak pilatzen. Hala azaldu diote zenbait bizilagunek Aiaraldea Komunikabideari. Horretarako baimena duten galdetuta, Udalak aipatu du zenbait errekerimendu bidali dizkiotela enpresari jardun horren nondik norakoen berri izateko.

Aiaraldea Komunikabidea harremanetan jarri da Ekin Inbertsioak enpresarekin, gaiari buruzko informazio gehiago jasotzeko, baina konpainiak ez du adierazpenik egin nahi izan. Gauzak hala, erantzunak baino galdera gehiago daude mahai gainean: Eraiki egingo da proiektua azkenean? Zer eragin izango du zonaldean? Lanposturik sortuko al du eta, hala bada, zenbat? Denborak esango du.

Hamar urte hutsik daramatzan industria-lurzorua

2015

Nortenen enpresa likidazio fasean sartu zen, azken enkarguak egin ostean.

2015-2019

Lurzoruko jabeek hainbat irregulatasun egin zituzten, Arakaldoko Udalak salatu zuenez: hainbat gauza kendu zituzten udalari horretarako obra baimena eskatu gabe, amianto ere baimenik gabe kendu zuten eta ur-kontsumo handia egin zuten ur-korrontea jada etenda zutenean.

2019

Ekin Inbertsioak erosi zuen lursaila, eta orduan ekin zion fabrikaren eraisketa lanei. Sute bat egon zen orduan.

2020

Lurzoruan pabilioiak eraikitzeko asmoa adierazi zuen Ekin Inbertsioak konpainiak.

2025eko urtarrila

Bizkaiko Foru Aldundiak Datu Zentroa eraikitzeko ingurumen-txosten estrategikoa plazaratu zuen.

2026eko otsailaren 19a

Arakaldoko Udalak hasierako onarpena eman zion datu zentroa eraikitzea baimenduko lukeen Plan Bereziari.

Datu zentroak izango lukeen itxura erakusten duen irudia, enpresaren proiektu teknikitik ateratakoa. Arakaldoko Udalak

Herriz herri

Aiaraldea

2.000 euro arteko isunak ezarriko dituzte hondakinak baimendu gabeko edukiontzietan edo bide publikoetan uzteagatik

Isunak ezarriko dituzte hondakinak gaizki kudeatzeagatik. AiaraIdeia.eus

Testua
Aitor Aspuru Saez

Hiri Hondakin Solidoen Kudeaketa arautzen duen ordenantza berri du AiaraIdeia deko Kuadrillak. Tokiko erakundeak zehaztu duenez, Europako eta Espainiako Estatuko legedira egokitu dute orain arteko araudia. Modu horretan, jatorriaren bereizketa handitu nahi dute, zerbitzua eraginkortzearekin, isurketa murriztearekin eta ingurumena zein osasun publikoa babestearekin batera. Era berean, sentsibilizazioan eta ingurumen-hezkuntzan ere sakontzen du araudi berriak, "ereduaren arrakastarako funtsezko elementutzat" jotzen direlako.

Horri lotuta, Kuadrillako arduradunek dei berezia egin dute altzarien eta tamaina handiko hondakinen bilketa-zerbitzua "behar bezala" erabiltzeko. Izan ere, nabarmendu dutenez, zerbitzu hori baliatzeko derrigorrezkoa da aurretik abisatzea, Línea Verde aplikazioaren bidez edo doako 900 101 476 telefono zenbakira deituta.

Era berean, mugak ere ezartzen ditu araudiak, bilketa-eskara bakoitzeko gehienez 3m³-ko bolumena onartzen dela ohartarazita. Horrez gain, beste hainbat neurri ere zehaztu dituzte: "Hondakinak modu ordenatuan utzi beharko dira, arriskuak eta bide publikoan desordena saihestuz, betiere edukiontzi baten ondoan. Zerbitzuak barne hartzen ditu altzariak, koltxoak, gailu elektri-

ko eta elektronikoen hondakinak, lotuta edo poltsatan jarritako inausketa-hondarrak (adierazitako gehieneko bolumenaren barruan) eta gehienez 25 kilo inguruko lau zakuko obra-hondakinak".

Bilketa egunei dagokionez, honakoa izango da banaketa udalerriko: Astearte eta ostegunetan Laudion, ostiralean Amurrión, hilabeteko lehen eta hirugarren asteazkenetan Aiara, hilabeteko bigarren eta laugarren asteazkenetan Artziniegan, eta, azkenik, hilabeteko lehen asteazkenetan Okondon.

Zehaztu dutenez, bilketa jaiegun batean bada, hurrengo lane-gunera igaroko da automatikoki.

Arau-haustea eta isunak

Arau-hauste arinak, larriak eta oso larriak tipifikatzen ditu araudiak, "kutsatzen duenak ordaintzen du" printzipioan oinarrituta. Isunei dagokionez, Kuadrillatik jakinarazi dute 2.000 euro arteko zigorrak ezarriko dituztela arau-hauste arinen kasuan, eta zigortu daitezkeen jokabideetako batzuk zerrendatu dituzte: "hondakinak gaika bereizi gabe edo baimendu gabeko edukiontzietan uztea, hondakinak bide publikoan abandonatzea, edukiontziak manipulatzeko edo hondatzea, edukiontziaren erabilera desegokia egitea, papera eta kartoia behar bezala ez uztea edo hildako animalia espazio publikoetan uztea, besteak beste".

Laudio, Aiara eta Artziniegako Udalak elkarlanean ari dira errolda soziala aktibatzeke kale egoeran dauden herritarrentzat

Ezkerretik eskuinera, Artziniega, Laudio eta Aiara alkateak. AiaraIdeia.eus

Testua
Aitor Aspuru Saez

Laudio, Aiara eta Artziniegako udal gobernuek jakinarazi dute errolda soziala ezartzeko protokolo bateratua lantzen ari direla. Tokiko erakundeek baliatu dezakete tresna hori (eta Eudel Euskadiko Udalen Elkartek hala gomendatzen du) herritarrek egiaztatu dezaten udalerri batean bizi direla.

Hiru udalerrien kasuan aipatu dute kale egoeran bizi diren pertsonen fenomeno berria eta horri erantzun egokia emateko beharra. Ordea, errolda soziala bestelako ataketan ere baliatu daiteke. Esaterako, alokairuan bizi diren lagunen kasuetan, jabeak erroldatzea ahalbidetzen ez duen kasuetan.

Eskualdeari dagokionez, Udalek hoanako aipatu dute: "AiaraIdeia iristen diren pertsona migratzaile gehienek zaurgarritasun-egoeran egiten dute". Gauzak hala, hiru tokiko gobernuek aldarrikatu dute errolda soziala berebizikoa da kale egoeran dauden herritarrek oinarritzko zerbitzu publikoak jaso ditzaten.

Hala ere, nabarmendu beharra dago lan baimenak eskartzeko, besteak beste, herritar migratuek egiaztatu behar dutela errotze soziala eta horretarako, gutxienez, Espainiako Esta-

tuan bi urte bizi izan direla frogatu behar dutela. Errolda ezinbesteko dokumentua da hori egin ahal izateko.

Aldundiaren laguntza

Dena den, EH Bilduk gobernatzen dituen hiru Udalak Arabako hiriburura begira ere jarri dira: "Arabako eskuragarri dauden baliabide gehienak Gasteizko hiriburuan kontzentratuta daude. Hori dela eta, testuinguru horretan, Laudio, Aiara eta Artziniegako udalek, beren eskumenen baitan, hainbat ekimen jarri dituzte martxan, baina gaur egun ez dira nahikoak egoeraren larritasunari erantzun egokia emateko".

Gauzak horrela, eskaera zehatzak egin dizkiote Gizarte Politiketako foru diputatuari, Gorka Urtarani. Alde batetik, AiaraIdeia deko Kuadrilla osoari zerbitzua emango dion migratio-arloko teknikari baten esleipena eskatu diote. Figura horren bidez, lurraldeko errealitatearen jarraipen zuzena egitea, udalerrien arteko koordinazioa indartzea eta kale-egoeran edo gizarte-bazterketako arriskuan dauden pertsonen gizarte-eta administrazio-laguntza eraginkorra bermatzea lortu nahi dute.

Bestetik, udalerri txikienetan kale-hezitzaileen figura ezartzea ere eskatu dute, bai eta pertsona horien autonomia pertsonala eta

gizarteratzea sustatuko dituzten prestakuntza-eta lan-programak abian jartzea ere.

Azkenik, Gizarte Politiketako foru diputatuari helarazita idatzi batean, oinarritzko azetza helburu duten gizarte-bonuak ezartzea ere eskatu dute, baita osasun-arloan dauden desberdintasun sozialak murrizteko neurri osagarriak hartzea ere.

"Ke-gortina"

Laudio, Artziniega eta Aiara Udalen asmoei erantzun die EAJk esanez albiste hori "ke-gortina" bat dela, fokua "arazo nagusitik desbideratzeko"; alegia, okupazioa eta segurtasuna. "Ez gara etxerik gabeko pertsonak ari; legez kanpoko okupazioak eta gizarte-gero eta kezka handiagoko sortzen ari diren delitu-egitateak ari gara", nabarmendu dute jeltzaleek.

EAJren aburuz, "herritarren segurtasuna eta bizikidetzat" dira gaur egun eskualdeko kezka nagusietako bat. Horregatik, alderdi jeltzaleak uste du "ezin zaiola errealitate horri erantzun beste eremu batzuetako eztabaida lausotuz". Jeltzaleek nabarmendu dute "arazo zehatz bat" dagoela "etxebizitzaren legez kanpoko okupazioarekin eta horiekin lotutako delitu-portaerekin lotuta, eta ukatzeak edo minimizatzeak egoera larriagotzen du soilik".

Herriz herri

Aiara

Murgako Construcciones Metálicas Ayala ixtear dagoela uste dute langileek

Construcciones Metálicas Ayala enpresaren lantegia. Aiaraldea.eus

Testua
Aitor Aspuru Saez

Construcciones Metálicas Ayala enpresako langileek ezinegona adierazi dute proiektuaren etorkizunari dagokionez. Konpainiak urtarilaren 30ean ezarri zuen aldi baterako erregulazio espedientea (%100ekoa da eta, ondorioz, beharginak ez dira lantegira itzuli); baina, ELA sindikatuek azaldu duenez, sentsazioak ez dira onak.

Langileek eurek erakundeari aipatu diotenez, fabrika husten

ari dajabea eta momentuz ez dute jaso bidegarritasun planik ekoizpen jarduera mantentzeko.

Gauzak horrela, beharginak beldur dira eta Construcciones Metálicas Ayalako 25 lanpostuak desagertzeko arriskuan ikusten dituzte, ez baitute inolako mugimendurik igartzen norabide positiboan.

Aipatu beharra dago enplegu suntsiketa hori gehituko litza tekela Tubos Reunidosen egin nahi dituzten 301 kaleratzeetara eta baita Maderas de Llodioko 35etara ere.

Artziniega

Ez dago medikurik Artziniegan zenbait erabiltzailerren jarrera “oldarkorren” ondorioz

Artziniegako kontsultegia. Aiaraldea.eus

Testua
Aitor Aspuru Saez

Joseba Vivanco Artziniegako alkateak testua zabaldu zuen otsailaren 16an sare sozialetan azaltzeko udalerrira medikurik gabe egongo dela momentuz. Udalburuak berak aipatu du Osakidetza berarekin jarri zela harremanetan egoera komunikatzeko eta argitzeko Artziniegako plaza “ez lagunkoia” bilakatu dela osasun sistemako langileentzat eta horregatik zaila dela beharginak topatzea.

Dirudienez, Amurrioko anbulatorioko arduradunek iradokizuten errespetu faltak gertatu direla Osakidetzako langileen kontra eta ospetarra hartu dutela plaza ho-

riek. Berez, mediku titularra bajaran dago eta bi ordezko izan ditu orain arte.

Aiaraldea Komunikabideak udal gobernu taldeari galdetu dio informazio zehatzagoa jaso ote duten jarrera oldarkorren inguruan, baina taldeak erantzun du informazio pribatua dela eta Osakidetzak ez diola eman.

Albisteak kolpe baten moduan hartu du Udalak. Izan ere, aurreko astean Osakidetzak ziurtatu zion tokiko erakundeari egindako eskakizuna onartu zutela eta bigarren mediku bat egotea adostu zutela. Neurri horrekin, herriko errealitate demografikora egokitu nahi dute zerbitzua, biztanleria handitu baita eta inguruko

Administrazio Batzarretako herri-tarrak ere artatzen baitituzte. Gauzak horrela, bi mediku plaza existitu arren, ez da inolako zerbitzurik egongo Artziniegan egoera konpondu arte.

Haserre eta tristura

Argitaratutako testuan Joseba Vivancok bere haserre eta tristura adierazi zituen. Alkateak bere amorrua azpimarratu zuen, udalerriko biztanleria gogor borrokatu delako zerbitzu publiko duinak izateko (Correos, Osakidetza, eskola...) eta batzuek langileekiko izandako errespetu faltak hori arriskuan jartzen dutelako. Ondorioz, beharginak errespetatzea eskatu die herri-tar guztiei.

Oposizioak, bere aldetik, zenbait galdera egin dizkio udal gobernu taldeari, iritzita artziniegarren irudi txarra zabaltzen ari dela. Horregatik, eskatu diote Udalarri argitze-ko ea idatziz jaso duten informazio hori, zein txosten ofizialetan oinarritzen den, zenbat gertakari erregistratu diren, zenbat profesionalen uko egin dioten Artziniegara etortzeari eta zergatik eta zer egin duen Udalak.

Egungo egoerak kontrakoa irudikatzen duen arren, osasun langileek aitortza jaso zuten 2022an eta herriko jaietako pregoilariak izan ziren. Alegia, txupinazoa anbulatorioko eraikinetik jaurti zuten.

ARAKALDOKO HIRI ANTOLAMENDUKO PLAN BEREZIAREN HASIERAKO ONARPENA

ALEGAZIOAK AURKEZTEKO PROZEDURA

Arakaldoko udaletxean, presentzialki edo erregistro telematikotik, instantzia behar bezala beteta aurkeztu daiteke.

Erreklamazioak edo aportazioak egiteko aukera:
2026ko maiatzaren 7ra arte

Dokumentazioa udalaren web orrian eskura daiteke eta **Bizkaiko buletin ofizialean** (otsailaren 27an argitaratuko da).

Arakaldo

Herriz herri

Urduña

Maiatzaren 7tik 17ra ospatuko dituzte Otxomaioak, ostegunean hasita

Maiatzaren 7an hasiko dira Otxomaioak eta 17ra arte luzatuko dira. Aiaraldea.eus

Testua
Aimar Gutierrez Bidarte

Hasi dira 2026ko Otxomaiojaie-tarako motorrak berotzen. Dagoeneko zehaztu dituzte jai-egunen datak: urduñarrek maiatzaren 7tik 17ra ospatuko dituzte aurtien hiriko festak. Maiatzaren lehena jai eguna eta Otxomaio Eguna ostirala direnez, ostegunean jaurtiko dute jaiei hasiera emango dien txupinazoa.

Ohikoan bezala, bi asteburuz luzatuko dira hiriko festa nagusiak. Maiatzaren 8an ospatuko dute Urduñako egun handia eta maiatzaren 9an Arrastariako bizilagunek ohiko entradillak egingo dituzte. Haurren eguna maiatzaren 11n ospatuko dute, eta jubilatuak, berriz, maiatzaren 13an izango dute protagonismoa. Maiatzaren 17an Bihotzaren erreketarekin agurtuko dituzte jaiak, 2027ra arte.

Pregoilari eta txupinero bila

Azken urteetako dinamika jarraituz, herritarrek aukeratuko dituzte 2026ko txupineroa eta pregoilaria. Hautaketan parte hartzeko bi bide jarri ditu abian Udalak. Telematikoa lehenen-

Hiru pregoilari proposatu dituzte:

Kristoren Eskola Santua, Bihotza Konpartsa edo Urduñako Gazte Asanblada.

goa, Interneten eskura jarri duten inkesta baten bidez. Presentziala bigarrena, Alondegian bizilagun guztien eskura jarri duten kutxan botoa sartuta. Udalak "hiriko figura tradizional horien aukeraketan parte hartzera" animatu ditu herritarrek. Pregoilaria izendatzerako orduan hiru hautagai nagusiren artean erabaki beharko dute urduñarrek: Aurtien 350 urte bete dituen Kristoren Eskola Santua, 25 urteurrena ospatzekotan den Bihotza Konpartsa edo Urduñako Gazte Asanblada. Halaber, laugarren proposamen bat egiteko aukera ere egongo da. Txupinero izateko, aldiz, ez dago hautagai nagusirik, eta hiru proposamen aurkeztu ahaliko ditu herritar bakoitzak.

Kartel lehiaketa

Txupinero eta pregoilari bila soilikez, 2026ko Otxomaioak iragartzeko kartelaren atzetik dabilta urduñarrak ere. Hain zuzen ere, martxoaren 12ra arte egongo da zabalik kartel lehiaketan parte hartzeko aukera. Aurkeztutako lanek Otxomaio 2026 eta Urduña Jaietan leloak agertu beharko dituzte, eta hainbat kategoria egongo dira lehiaketan.

10,3 milioi eurotik gorako aurrekontua izango du Urduñak

Testua
Aitor Aspuru Saez

Iragan otsailaren 12an egindako ez-ohiko udalbatzan onartu zituzten 2026ko Urduñako aurrekontuak, EAJren aldeko botoarekine ta EH Bilduren abstentzioarekin. Guztira 10.334.397,73 euroko kontuak dira onartutakoak.

"Herritarren eguneroko bizitzan eragin handiena duten arloei lehentasuna", eman nahi izan diotela azaldu dute Udal Gobernuako kideek. "Kontu hauek proiektu errealista eta ardurasua dira; eta gure herriak behar dituen inbertsioetan aurrera egingen jarraitzea dute helburu", gaineratu du Iker Santocildes alkateak. Onartutako kontuetan jasotakoaren arabera, Udalak 255.000 euro bdieratuko ditu Etxez Etxeko Lagunzta Zerbitzua indartzen jarraitzeko, Era berean familiei zuzendutako gizarte-larrialdietarako laguntzak mantenduko dituzte ere, 105.653 euro orotara. Gazteria, Kultura hezkuntza eta Euskara arloek garrantzia berezia izango dutela azpimarratu du ere Santocildesek. Halaber, milioi bat euro baino gehiago bideratuko dituzte kultur eta jai jar-

dueretara, gazteei zuzendutako proiektuetara eta euskara sustatzeko hainbat ekimenetara, "komunitate-bizitza eta tokiko nor-tasuna indartzeko", alkatearen hitzetan.

EH Bildu udal-taldeak abstentzioaren alde jo zuen aurrekontu-eztabaidan, "gobernu taldeak oposizioak aurkeztutako zuzenketa guztien aurka bozkatu zuela" salatuz. "Herritarren benetako eskaerak eta beharrak jaso eta aurrekontu eztabaidara eramateko asmoz" EH Bilduko kideek urritik urtarrilera bitartean "entzute eta parte-hartze prozesu zabal" garatu dute herriko hainbat sektoreekin elkarlanean: auzoetako bilerak, kultura eta kirol elkarteekin lansaioak eta gizarte eragileekin harremanak egin dituzte, besteak beste. Hori dela eta, oposizioko taldeari "berezi ki larria" iruditzen zaio EAJk taldeak proposatutako "zuzenketa guzti-guztien aurka bozkatu izana". Alde batetik "herritarrek helarazitako beharrak eta lehentasunak alde batera utzi" dituelako, baina baita ere, Iker Santocildes alkateak "EH Bilduk egindako proposamenen %95ekin ados" zeudela adierazi zuelako.

Orduña Hiria Museoa itxita egongo da apirilera arte

Testua
Maider Ramirez Martin

Martxoaren 31 arte, obregatik itxita egongo da Orduña Hiria Museoa. Asteburu hau izango da apirila baino lehen museoa bisitatzeko azken aukera, partzialki irekiko baitute. Aste Santuarekin batera zabalduko dituzte berriro museoaren ateak. Orduan itzuliko da bere ohiko jarduerara eta egun horretan bertan Urrutiko Hautzaro baten Jolasak eta Jostailuak erakusketa inauguratuko dute. 19:00etan izango da ekitaldia eta, ohi bezala, musika eta mokadua egongo dira.

Denbora tarte honetan, eraiki-naren efizientzia energetikoa ho-

betze aldera, leihoak ordezkatu-ko dituzte eta aerotermia bidezko berokuntza-hozte sistema ezarriko da. Lan horiek egiteko, museoak MRR funtsak eskuratu ditu.

Dirulaguntza horiek Europar Batasuneko Berreskuratze eta Erresilientzia Mekanismoaren laguntza ekonomikoak dira, eta Euskadiko Jasangarritasun Turistikoko Lurralde Planak eta Arratia-Nerbioi eskualdeko Landa Garapenerako Elkartek kudeatzen dituzte. Dena den, museoaren arduradunek azaldu dute badagoe-la eraikina irisgarria izateko pendiente dagoen beste lan bat, alegia, igogailua jartzearena. Ahalik eta lasterren instalatu ahal izatea espero dutela adierazi dute.

Amurrio

Udalak 700.000 eurotik gora bideratuko ditu Zabaleko eta Mendiko eskolak hobetzera

Harmailen azpian atondu nahi dituzte aldagelak Zabalekon. Aiaraldea.eus

Testua
Maider Ramirez Martin

Amurrioko Udalak 700.000 euro inbertituko ditu herriko ikastetxe publikoetan hobekuntza-lanak egiteko. Eusko Jaurlaritzako Hezkuntza Sailarekin koordinatuta garatuko dute egitasmoa, Udalerai 2025 lankidetzaren programaren bidez.

Lau dira hobetuko dituzten instalazioak: hiru Zabalekon eta bes-

te bat Mendiko Eskolan. Azken horretan, jolastokian estalitako arkupearen bigarren fasea eraikitzea aurreikusten dute. Horrela, euria egiten duenean, handiagoa izango da ikasleek jolasteko erabilgarri duten azalera.

Bide beretik, Zabaleko eskolako estalkia osorik konpontzea ere dago planen artean, iragazketarako arazoak izan baititu. Ikastetxe berean, jantokira sartzeko kanpo-ko atea ere konponduko dute "es-

kolako jantoki-zerbitzuari lotutako eguneroko erabilerarako eremu baten funtzionaltasuna, segurtasuna eta irisgarritasuna hobetzeko".

Azkenik, Zabaleko eskolako hobekuntzarik esanguratsuena aldagelena da. Hain zuzen ere, kirolguneko harmailen azpian atondu nahi dute espazio hori. Horrela, eskolak duen behar horri erantzun gaitzaioke eta dagoen espazioa optimizatuko litzateke.

Familientzako irakurketa gida aurkeztu dute Altxa Buruak eta Amurrioko Udal Liburutegiak

Amurrioko Udal liburutegia artxibo irudi batean. Aiaraldea.eus

Testua
Txabi Alvarado Bañares

Indarrak batu eta familientzako irakurketa gida plazaratu dute Altxa Burua ekimenak eta Amurrioko Udal Liburutegiak elkarlanean. Azaldu dutenez, "pantailen gehiegikerien ondorioez ohartarazten duten ikerketa zientifiko ugariri" erantzuteko sortu dute proiektua. Izan ere, jakinarazi dutenez, hainbat eragin kaltegarri ditu pantailen erabilerak, "arreta-arazoak, loaren asaldurak, atsedenerako zailtasunak, portaera aldaketak eta patologia jakin batzuen garapena".

"Tresna praktikoa" eskaini nahi dituzte, "etxeko ingurune digitala modu osasungarriagoan kudeatzeko". Hainbat formatu-

ko baliabideak bildu dituzte horretarako, "guztiak teknologia- ren eta pantailen erabilerarekin lotuak": material grafikoak, haur zein helduentzako liburuak, ikus-entzunezkoak, telesailak edota bestelako baliabide digitalak.

Altxa Burua

2024. urtean hasi zen Altxa Burua mugimendua egituratzen eskualdean, telefono mugikor- raren erabilera arduratsua sustatzeko, gazteen artean batez ere. Ordutik hona hainbat ekimen egin dituzte Aiaraldeko hainbat herritan. Duela urtebete akordio zabala erdietsi zuten eskualdeko ikastetxe guztiekin, hezkuntza zentroak telefono adimendurik gabeko espazio bilakatzeko.

BABESTUTAKO EDUKIA

Gure ikasleen ahotan

“Proiektuen eta eztabaiden bidez ikasten dugu Humanitate Digital Globalean”

Beñat Ortiz de Luna Tercilla UNIBERTSITATEKO ESPERIENTZIAZ ETA HDG GRADUAN ERABILITAKO METODOLOGIAZ MINTZATU DA.

Humanitate Digital Globalak - HDG graduko 3.mailan zaude, zergatik aukeratu zenuen gradu hau eta zergatik Mondragon Unibertsitatean?

Batxilergoko ikasketen azken txanpan, ez nekien ondo zer egin edo ikasi nahi nuen. Gurasoen laguntzaz aukera desberdinak ikertzen hasi nintzen, baina ez nuen ezer topatzen, eta beraiek aurkitu zuten Humanitate Digital Globalak gradua. Graduan sartzeko proba txiki bat egin ondoren, gogoan izan nuen HDGren parte izateko, izan ere, asko gustatu zitzaidan proba horren dinamika.

Nolakoa izan da orain arte bizitako esperientzia?

Uste dut ibilbide honetan denetarikoa aukeratu dituzula, hala nola, atzerriar joateko aukera, hitzaldi-interesgarriak gozatzeko aukera, hurbiletik bizitako jendearen esperientziak entzuteko momentuak... Bizitzan topa ditzakezun esperientziak bizitzeko leku aproposa da, urtero

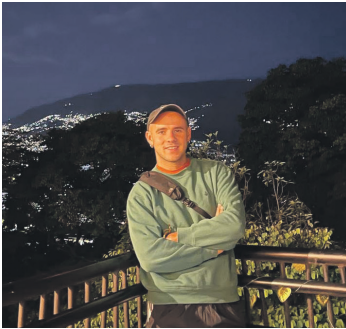
proiektu berriak egiteko aukerak ditugulako, eta aldi berean niretzat balio handia duten egoeretan aurkitzen naizelako.

Zein metodologia erabiltzen duzue?

Metodologia puntu garrantzitsua izan zen niretzat HDG-ko gradua aukeratzeko momentuan. Ez dugu azterketa teorikorik egiten, dena proiektuen bidez egiten dugu, bai kolektiboki edota indibidualki. Metodologia hau duen graduan ez gara edukiak goitik behera ikasi eta azterketa batean erreproduzitzera mugatzen, proiektuen eta eztabaiden bidez ikasten dugu.

Unibertsitatetik zer da gehien gustatzen zaizuna?

Klasean 17 ikasle baino ez gara, eta denborarekin nabaritzen dutharman estuak sortzeko erraztasuna dagoela. Urtean zehar denon artean denbora asko pasatzen dugu elkarrekin, baitalde-lanakegiten, bai kanpoan egoten; horregatik, esango

nuke gehien gustatzen zaidana nire ikaskideekin egotea dela.

Etorkizunari begira zein asmo daukazu?

Zehazki zer egin nahiko nukeen ez dakit, baina gustatuko litzaidake jendeari bizitzak hobea izaten lagunduko dioten gizarte lanetan aritzea. Gaur egun gero eta desberdintasun gehiago daudela ikus daiteke, eta gizartearen ziklo indibidualistago batean sartzen ari dela iruditzen zait; nire ustez, hori ez zaigu komeni. Horregatik, aukerarik izan ez duen jendeari aukerak ematen lan egitea gustatuko litzaidake.

Laudio

Adinekoentzako Jantoki Zerbitzuaren Ordenantza sortzeari ekin nahi dio Laudioko Udalak

Testua
Aitor Aspuru Saez

Laudioko Udalak Adinekoentzako Jantoki Zerbitzua abian jartzeko urratsak egiten jarraitu nahi du eta aurretiazko kontsulta-aldia ireki du horretarako. Berez, zerbitzua hasi baino lehen araudia osatu behar du tokiko erakundeak eta martxoaren 13ra arte egongo da indarrean epe hori. Tarte horretan herritarrek udal erregistroan egin ditzakete euren ekarpenak eta iradokizunak. Gogoratu beharra dago zerbitzuak helburu anitzak dituela. Alde batetik, elikadura orekatua eta osasuntsua eskaintzea, baina bereziki herriko adinekoen topagune soziala sortzea, non

euren ongizatea bermatzeko esparrua egongo den eta bakardade egoeran egon daitezkeen herritarrek artatuko dituzten. **Sanrokezar elkarte** Azken urtean zenbait aurre-rapauso lortu dituzte jantokia ahalbidetzeko eta iaz bi mugarri ezarri zituzten. Alde batetik, proiektua Sanrokezar elkartearen egoitzan kokatzea. Erabakiak eztabaida sortu zuen udalbatzan eta Udalaren helburua da egungo anbulatorioan ematea zerbitzua, Latorroko osasun azpiegitura berria irekitzen de-nean. Horrez gain, urte amaieran lokal hori egokitzeko obrak esleitzeko prozesua egin zuen Udalak.

81 plazako aparkaleku berri bat egingo dute Latorron

Aparkalekuaren kokalekuaren planoak. Aiaraldea.eus

Testua
Maider Ramirez Martin

Laudioko Udalak obrak abiatu ditu Latorro auzoan aparkaleku berri bat eraikitzeko. Altzar-rate futbol zelaiaren alboan dagoen lursailean egongo da kokatuta espazioa eta 81 plaza izango ditu, horietako hiru mugikorta-

sun murriztua duten pertsonentzat egokituak. Lanek lau hilabete iraungo dutela aurreikus-ten du Udalak. Behin amaituta, aparkalekuaren helburua izango da auzoan eraikiko diren osasun-zentroak eta antzokiak era-gingo duten trafikoa arintzea eta irtebidea ematea aparkatze-ko dauden zailtasunei.

Azken 10 urteetako kontratazioen kanpo auditoretza egingo du Laudioko Udalak, dituen “arazo estrukturalak” bideratzeko

Ainize Gastaka Martinez alkateak eta Iñigo Martinez Cerrillo zinegotziak eskaini dute prentsaurrekoa. Aiaraldea.eus

Testua
Txabi Alvarado Bañares

Azken 10 urteetan egin dituen kontratazioen kanpo auditore-tza agindu du Laudioko Udalak. Hala jakinarazi zuten udal gober-nuko kideek otsailaren 23an eginiko prentsaurrekoan. Modu horretan, aurre hartu nahi izan zioten arratsalde horretako Udal osoko bilkuran seguraski egon-go den eztabaidari. Izan ere, mo-zioa aurkeztu zuten bertan EAJ eta PSE-EEren udal taldeek, "Kontra-tazio legal, etiko eta garden baten alde", udalekuen kontratazioare-kin gertatutako irregulartasunak direla eta. Gai horri helduz, Udal Gober-nuko kideek aitortu dute udale-kuen kontratazioa ez dela izan egin duten "akats" bakarra. "Bar-ne azterketa baten ondorioz egiaz-tatu dugu 2025-2026ko Gabone-tako programazioan ere hainbat kontratazio ez zirela behar beza-la egin. Horretan ere autokritika egin behar dugu, eta ez dugu bel-

durrik", adierazi du Ainize Gasta-ka Martinezek. Alkatearen aburuz, "arazo es-trukturalak" ditu tokiko erakun-deak kontratazioak aurrera era-mateko orduan, "legegintzaldiak eta kolore ezberdinetako gober-nu taldeak gainditzen dituzte-nak". Horiek detektatu eta kon-pontzeko egin nahi dute audito-retza, Gastakaren esanetan. Arazo estruktural horien nola-kotasunaz galdetuta, Iñigo Mar-tinez Cerrillo zinegotziak azaldu du Udala ez dela 2018an indarrean jarritako kontratu publikoen lege berrira behar bezala egokitu, bes-teak beste. "Udaletxean aspaldi-danik dauden gabezia estruktu-ralek kontratazioaren kudeaketa zailtzen dute. Urteak igaro arren, kontratua amaituta duten hainbat zerbitzu ordaintzen jarraitzen da, eta horrek zailtasun handiak sor-tzen ditu kontratazio berriak ga-raiz eta behar bezala egiteko", gai-neratu du Gastakak. Dena den, gaineratu dute hel-burua ez dela "irudiari eustea edo

presio politikoei erantzutea". Al-kateak azpimarratu duenez, ez dute egoera hau "arma politiko" bilakatu nahi. "Arazo estruktura-lak daude etxe honetan eta kon-pondu behar dira; ez gara sartuko 'eta zuk gehiago' gerra batean. Ho-rregatik, Laudioko Udaleko Eti-ka eta Gobernu Onaren Batzordea deituko dugu, eta azken 10 urtee-tako kontratuen auditoretza eska-tuko dugu. Ikerketa horretatik on-dorioztatzen diren neurriak eza-rriko ditugu, behingoz egoerari buelta emateko", azaldu du gober-nuburuak. Bukatzeko, Gastakak aipatu du oposizioak hainbat aldiz lepora-tu diela "kudeaketa txarra eta in-formazioa ez ematea", baina In-formazio Publikoaren Sarbide-rako Euskal Batzordeak kontra-ko iritzia plazaratu duela, EAJk aurkeztutako kexari erantzunez. "Horrek adierazten du Udalak bo-rondatea duela eskatutako infor-mazioa helarazteko. Horrek supo-satzen duen ahalegina aintzatetsi behar da", nabarmendu du.

Argazki erreportajea

AIARALDEKO BIZILAGUNEN IRUDIMENA ETA FESTA GOGOIA GAILENDU ZAIO EGURALDI MAKURRARI AURTENGO INAUTERIETAN. PERTSONAIA BERRIAK ERE BATU DIRA TRADIZIORA; CARNESTO OILARRA ESATERAKO.

Testua **Aimar Gutierrez Bidarte**

Euria, hotza eta haizea izan dira aurtengo inauterietako protagonistak Aiaraldean, baina ez bakarrik. Eguraldi makurrari umorez erantzun diote Aiaraldeko bizilagunek, eta beste urte batez irudimena izan da nagusi otsailaren 12tik 17ra luzatu diren ospakiz-

netan. Ikastetxeetako kalejirak baldintzatu zituen euri jasak, baina izan herriko kaleetan edo ikastetxeko estalpean, eskualdeko ikasleek ez zuten hainbetse mimoz prestatutako mozerroak janzteko aukera galdu. Gainerakoan, ohiko desfile eta mozerro lehiaketek hartu dituzte Aiaraldeko plazak azken egunetan. Hala nola: Amurrión, Luiaondon, Laudion, Artzi-

niegan edota Okondon. Orozkon Agate Abesbatzak antolaturiko play-back lehiaketa izan zen, beste urte batez, herriko ekintza nagusia.

Kakarro Birigarro eta Lezeaga-ko Sorgina dira Aiaraldeko inauterietako pertsonaia nagusiak, baina aurtengo kide berri bat batu zaie taldera: Artziniegako Carnesto oilarra.

Argazki erreportajea

otsailaren 26tik
martxoaren 18ra
errigora.eus

**ESKUTIK ESKURA
EGITEN DUGU
HERRIA**

Eskatu **Nafarroa erdi eta hegoaldeko** oliba-olio birjina estra, kontserbak, ardoa, arroza, pasta eta lekaleak **euskaraz** etiketatuta eta jatorrizko prezioan

Elkarrizketa

“ASKOTAN
GALDETZEN
DIOGU GURE
BURUARI
EZ OTE GAREN
POBREEN
HIGIEZINEN
AGENTZIA
BILAKATUKO”

SANTI NUÑEZ MARTINEZ ETA PABLO ISASI AGIRRE AMURRIOKO APAIZA ETA ALKATE OHIA DIRA, HURRENEZ HURREN. ATEGIN ELKARTEKO PARTAIDEAK DIRA BIAK, BESTE HAINBAT HERRITARREKIN BATERA, ETA TALDE HORRETATIK SAIAITZEN DIRA ETXEBIZITZAREN ESPARRUAN SORTZEN DIREN EGOERA ZAURGARRIEI KONPONBIDEAK BILATZEN. OSTIRAL HONETAN EGINGO DUTE TALDEAREN URTEKO ASANBLADA.

Testua **Txabi Alvarado Bañares**

2023. urtean sortu zenuten Ategin elkarteak. Zerk bultzatu zintuen horretara?

Santi Nuñez Martinez: Baze- goen familia bat ez zuena etxe- bizitzarik eta kalean zegoena, bi haurrekin eta ama erditzeko zo- rian, arriskuko haurdunaldi ba- tekin. Erantzun bat eman genion egoera horri, Caritasen laguntza- rekin, eurak baitziren kasua eza- gutzen zutenak. Orduan ikusi ge- nuen bazeudela beste familia ba- tzuk ere arrisku handiko egoe- ran, etxerik gabe. Horregatik sortu genuen elkarte, arazo ho- rri erantzuten saiatzeko arrisku handiko egoeretan, adingabeak

daudenean batez ere. Modu ho- rretan hasi ginen, eta gaur egun 60 pertsona gaude artatzen etxe- bizitzaren esparruan, 17 familia inguru.

Nola egiten duzue lan?

Pablo Isasi Agirre: Pertsonaren edo familiaren datu guztiak bil- tzen ditugu, eta jarraian ekiten diogu aztertzeari nola eman ahal diogun erantzuna. Badago elkar- teko kide bat higiezin agentzie- kin hitz egiteaz arduratzen dena, gurekin elkarlanean aritzen di- relako, bat behintzat. Horretan aritzen gara arazoak bideratzeko.

Santi Nuñez Martinez: Bitar- tekaritza egiten dugu jabearen eta etxean biziko diren pertso- nen artean. Etxebizitza behar

gehien dutenak pertsona migra- tuak izan ohi dira, zaurgarrita- sun egoera bizian daudenak, he- men dauden lehen urteetan batez ere. Jabeak oso mesfidatiak dira gaitasun ekonomikoak bermatzen ez dituen jendeari alokatze- ri dagokionez, esaten dute adin- gabeek etxeak birrintzen dituzte- la... gure helburua da bitarteka- ritza egitea jabeari bermatzeko gauzak ondo egingo direla, pisua ondo tratatua izango dela, sina- tzen den kontratuari erantzungo zaiola... horren guztiaren bermat- zaille gisa jarduten dugu.

Ondoren, familiak eurak dira erantzuten dutenak, laguntza so- zialen eta abarren bidez. Zailta- sunak dauden kasuetan, gu gara diruz laguntzen dugunak.

“Animatu nahiko genuke **etxe hutsak dituen jendea elkartearen esku uztera**”

Eta jarraipena ere egiten du- zue, ez?

Santi Nuñez Martinez: Hori da, akonpainamendua egiten dugu.

Begoña (elkarteko beste bolunta- rio bat, argazkian agertzea nahi ez duena): Ez gara pisua alokatzera eta bitartekariak izatera muga- tzen. Erabateko akonpainamen- dua egiten dugu: instituzioetara joan, zerbitzu sozialetara, Lan- bidera... integraziorantz eman behar dituzten urratsetan lagun- tzen. Maila pertsonalagoan ere aritzen gara, medikura lagun- tzea kasu, harrera egiten zaiela sentitu dezaten herrian eta gi- zartean, bizitza hobe baten bila etorri direlako.

Santi Nuñez Martinez: Elkar- tea Amurrioko komunitate kris-

Elkarrizketa

tauaren parte da, eta komunitate bezala argi dugu gure helburua dela harrera lana egin eta lagunarteko harremanak sustatzea, loturak sustatuaz bakarrrik dauden pertsonekin. Giza harreman normalizatu eta osasuntsu horiek sustatu nahi ditugu. Horrek aberastu egiten gaitu komunitate kristau, pertsona zein herri gisa.

Ia hiru urteko ibilbidea egin duzue. Nola definituko zenukete Amurrioko etxebizitzaren egoera? Zer nolako egoerekin egin duzue topo?

P.I.A.: Etxebizitzaren gaia orokortu egin da, zoritxarrez. Ez da Amurrioko arazoa, Euskadirena eta herrialde osoarena baizik. Uste dugu soluzio bat eman behar zaiola kontu honi. Esku-hartze publikoa behar dugu, orain dugunarekiko ezberdina izango dena. Uste dut une honetan partxeak jartzen gaude la sortu ahala, eta etxebizitzaren auzian partxeek ezer gutxi-rako balio dute.

Amurrión une honetan badugu dozena erdi etxebizitza publiko hiruzpalau urte daramatzatenak hutsik. Etxebidera jotzen dugunean esaten digute askoz denbora gutxiago daramatela hutsik, baina ez da hala. Ez dakit egoera hau nola izendatu. Arazo bat dagoenean ongi etorria eman beharko litzaioke hura konpontzera sartzen denari. Baina hemen badirudi arrotzak garela, izorratzera sartuko bagina bezala, norbaiti protagonismoa kentzera.

S.N.M.: Euren aitortzen dutela egoera kroniko hori ez dagoela ondo, baina giltza tekniko zein politikoek ez dute aterik irekitzen azkenean. Amurrión hori apur bat eskandalagarria da. Hobeto disimulatzen da etxebizitza publiko hutsak egotea Bilbo edo Gasteiz bezalako hirietan, baina hemen, Amurrión, herri txikia izanda, askoz arreta gehiago pizten du. Hori da instituzioekin dugun zailtasunetako bat.

Baina hori jada dauden etxebizitzei dagokionez, ez?

S.N.M.: Bai. Gero badaude egin berri diren etxebizitzak, erantzun garrantzitsua direnak. Baina bertan sartzen dira aspalditik izena emanda dauden pertsonak, hor daude etxebizitza publikora sartzeko araudiak... guk artatzen dugun jende asko ezin da bertan sartu, ez dituztelako baldintzak betetzen.

Begoña: Badago beste ara-

“Uste dut Udalek erantzun bat eman behar diotela errolda sozialaren gaiari, mugitu behar dira behingoz.

Ezin da jendea erroldatu gabe eduki hilabeteak daramanean hemen bizitzen, pertsonen arteko ustelkeria sustatzen du horrek”

“Amurrión une honetan badugu dozena erdi etxebizitza publiko hiruzpalau urte daramatenak hutsik. Bilerak izan ditugu Alokabiderekin, baina ez dago soluziorik momentuz, eta egoera luzatzen da”

zo bat nire ustez oso garrantzitsua dena: jabeek ez diotela inori alokatu nahi, ez dira inortaz fio eta, alokatzekotan, oso errenta altuak jartzen dituzte.

Arrazismoa existitzen da etxebizitzaren esparruan?

Begoña: Bai, toki guztietan, ez Amurrión soilik.

P.I.A.: Orokortzen ari da. Mi-granteek arazo asko dituzte moldatu ahal izateko, eta hori baliatzen ari da zarata egiteko.

S.N.M.: Zurrumurru asko daude...

P.I.A.: Gizarte zaratsuegian bizi gara. Edozein gauza da aukera ona presazko baieztape-nak egiteko. Askok aldatu behar dugu mentalitatea. Esaten da Amurrión okupak daudela, eta horrek kezkatzen gaitu eta geroz eta gehiago ixten ditugu aukerak...

Badaude bestelako errealitate batzuk gaur egun azaleratzen ari direnak: errolda egiteko zailtasunak, gelaka alokatzen diren etxebizitzak... Halakorik topatu duzue?

S.N.M.: Hona jende asko dator laguntza mota asko eskatzen, eta gu saiatzen gara gutxieneko protokolo batzuekin erantzuten, Udaleko edo beste erakunde publiko batzuetako gizarte langileetatik igaroz. Erroldaren auzia Udalarekin koordinatuta egiten dugu beti. Amurrión parrokiari une puntual batzuetan eskatu digute horretan la-

guntzea, eta Udalarekin elkarlanean egin dugu beti, ez dugulako modu librean funtzionatu nahi.

Duela gutxi pertsona bat erroldatu genuen. Baina hain da handia esparru horretan dagoen beharra ezin diogula oihartzun asko eman, gainezka egingo ligukeelako bestela. Tentuz ibili behar gara. Horregatik izan behar dira gizarte langileak eta Udala egoera bideratzen dutenak, ezin dugu gure kabuz egin, ontasun huts batek gidatuta.

Nik uste dut Udalek erantzun bat eman behar diotela errolda sozialaren gaiari, mugitu behar dira behingoz. Ezin da jendea erroldatu gabe eduki hilabeteak daramanean hemen bizitzen, pertsonen arteko ustelkeria sustatzen du horrek, erroldaren truke ordaintzera bultzatuta. Mota horretako gauzak ekidin daitezke baliabideak dituztenek (hau da, udalek eta beste erakunde publikoek) erremedioa jartzen badiote, eta esparru horretan badago utzikeria apur bat, argi eta garbi. Askok gehiago egin daiteke.

Elkartearen urteko asanblada egingo duzue ostiralean. Zer asmo duzue datozen hilabeteetarako?

S.N.M.: Beharrak handituz doaz, eta askotan galdetzen diogu gure buruari ez ote garen pobreen higiezin agentzia bat bilakatuko. Hori bada erronka bat. Guk argi dugu ez dugula egingo ahal duguna baino gehiago. Egi-

ten duguna egin dezakegu Amurriónko Udalarekin hitzarmena dugulako, beste erakunderen baten laguntza ere jasotzen dugulako, jende boluntarioa dagoelako... baditugu baliabide ekonomikoak jendea artatzeko, eta pertsonak egoera zaurgarrian dauden bitartean artatzen jarraituko dugu.

Begoña: Salto bat eman behar dugu. Elkartea ezin da jendea-ri abala betirako ematen aritu. Idealena litzateke gurekin dagoen jendeak saltoa eman ahal izatea eta jabeek eurei zuzenean alokatzea, gu bitartekari izan gabe. Prozesu bat izan behar da, amaitu beharko litzatekeena, jende berria hartu ahal izateko.

S.N.M.: Utopia horrekin jaio ginen: etxeak dutenak jendearen eskura jartzea eta, ahal dela, arrazoizko prezio batean. Hori zaila izaten ari da, baina badaude kasuak. Badaude pertsona batzuk euren etxea elkartearen esku jarri dutenak merkatuko preziotik behera, eta hori baliogan jarri behar da. Hau gehiagora joatea gustatuko litzaiuke.

Animatu nahiko genuke etxe hutsak dituen jendea elkartearen esku uztera, denok dakigulako zer suposatzen duen etxe bat izateak familia batentzat, eta badaudelako premia handiko egoerak: etxe berean pilatutako familiak, geletan... Beldurrak kendu behar dira, zurrumurru eta arrazismo dinamikei kasurik egin gabe, indar handia dutelako, zoritxarrez.

Federico Barrenengoa kalean alokairurako eraikitzen ari diren etxeen argazkia. **Irekia**

Iritzia

XALO, INOZO ETA ZINTZOEN MUNDUAN, ERGELA ERREGE

Eder Sanchez

Xaloea, zintzoegia, inozoa edo tontoa izateak, ez luke arazorik suposatu beharko. Denok baitgara, momentu zehatz batzuetan eta bizipenak zein ikasketak medio, hortik ateratzerik daukagula, jakin badakigu. Ergelak bestalde, “imbécil” moduan ezagutzen ditugunak, borondatez jarduten dira, horrek dakarren arriskuarekin.

Politikan, ergelen atzetik ibiltzea pentsatzeari uko egiteko modu moderno bat da. Ez da beharrezkoa “gaiztoak” izatea zentzu klasikoan, nahikoa da zaratatsuak, sinpleak, beren buruarengan oso ziur egotea eta arazo konplexu oro esaldi itsaskor batean bihurtzeko gai izatea. Ezin baitzara izan, “fucking mileurista” bat!

Garai hauetan, non antsietate kolektiboak irtenbide azkarrak bilatzen dituen, ergelak abantaila lehiakorra du, berehalako lasaitasuna eskaintzen duelako. Lasaitasun hori garesti ateratzen bazaigu ere.

Lehen ondorioa intimoa da, modu automatikoan bizitzen ohitzera eramaten zaituena. Automatismo horietan, ergelak ez zaitu pentsatzera gonbidatuko, baizik eta “bandoa” aukera dezazun, ezta informazioa kontrastatzera, baizik eta errepikatzeagatik saritzera. Horrela, politika elkarbizitzarako onura bilatzea helburu duen eztabaida gunea izateari uzten dio, eta leialtasun emozionalen lehia zitala bihurtzen da. Jendeak ez du iritziz aldatzen argudio hobeak topatzen dituelako, tribuz aldatzen da barruak nahastearen ondorioz eta barruak agintzen duenean, arrazoia estorbo egiten du.

Bigarren ondorioa soziala da, bizikidetzat minaz betetako eremu bat bihurtzen da. Ergelen alde ibiltzeak polarizatu egiten du, bere biziko erregaia mespretxua delako. Ez zaie aski ideiak defendatzea, ezta eztabaidatzea ere ez, etsaiak fabrikatu behar dituzte. Era sinplean fabrikatzen du gainera, beste modu batean bozkatzen duenak, beste modu batean hitz egiten duenak, beste modu batean bizi denak, BESTEA da etsaia.

Ondorioz, politikaren perbertsioa ematen da eta proiektuak antolatu beharrean, gorrotoak antolatzen ditu. Sinplifikazioatik abiatuz eta kontrako agerpen xumea ere ez onartu gabe, baizik eta traidore moduan agertuz.

Hirugarren ondorioa instituzionala da, lehenago erabateko eskandalotzat hartuko zenituztenak, egun normalizatzen dituzu. Ergela ez da agertuko “demokrazia hondatuko dut” oihukatuz, “dena konponduko dut” aldarrikatzen baizik. Eta bide batez, sinetsarazten dizu arauak “betikoek” jarritako oztopoak direla, beraz, markoak dagoeneko ez du balio. Kontrola, oreka-mekanismoak, prentsa kritikoa edo justizia

independentea “traba” direlakoan etorriko zaizu. Horrela apurka apurka, sahiesbidea metodo gisa onartzeko entrenatzen zara. Demokraziak norma-lean ez dira kolpe batean hiltzen, eguneroko kontzesio txikiengatik odolustuz joaten dira, ezinegonaren eta fanatismoaren mesedean.

Laugarren ondorioa informatiboa da, kontuturaturako, kutsatua zara. Ergelak zuri-beltzeko mundua behar du eta horretarako errealtatea deformatu beharra dauka. Bere ekosisteman, datua dekorazioa da, atrezzoak sistrina; garrantzitsuena da istorioak eguneko amorruekin bat egitea. Horrela ezartzen da jakin aurretik sinesteko ohitura. Beraz, sinestea identitate-ekintza bihurtzen denean, zuzentzea umiliazio bat bezala sentitzen da. Horregatik gezur politikoak ez du soilik engainatzen, kateatu egiten zaitu. Defendaezina defendatzera behartuz.

Ondoriorik larriena ordea, morala da. Izaki krudelago batean bihurtzen zara. Ez krudela jaio zarelako, baizik eta ergelak isekaren eta deshumanizazioaren bidez hezten zaituelako. Ohitzen zaitu umiliazioa entretenimendua izatera, aurkaria txantxa izatera, bestearen mina “merezi duena” izatera eta gizarte batek besteaz barre egiten duenean, pauso batera dago haren aurka edozer justifikatzetik. Krudeltasunak, hezetasuna bezala, izkintan hasi eta etxe osoa usteltzea lortzen du.

Zergatietan hausnartuz, sakonduz, saturatuta bizi garela, nekatuta, eta inork gidatzen ez duen zerbaite-tan buru belarri sartuta gaudelaren sentsazioa dugu. Testuinguru horretan, ergela erakargarria da, indartsu dirudielako. Oihartzuna lidergoarekin nahasten du eta harrokeria gaitasunarekin. Jakin badakigu, “bravata”k ez dutela ezer ere ez konponduko, funtzionatzen duten instituzioekin, akordio inperfektuekin, irakurri, galdetu, zuzendu, eta “ez dakit” esateko apaltasuna duen jendearekin baizik.

Irtenbidea ez da ziniko bihurtzea, ezta apolitikoa ere baizik eta zorrotza bihurtzea. Zorrotza partekatzen duzunarekin, txalotzen duzunarekin eta arreta ematen diozunarekin. Izan ere, egun esleitzen dugun boterea, merke eta erabakigarri den hori (zure klik-a, zure “follow”-a, zure partekatzea) dohan eta beharrek kontrolik gabe egiten dugu. Ergel bati jarraitzen diozun bakoitzean, mikrofonoa ematen diozu eta honek mikrofonoa duenean, kontuturaturako norbaitek ordainduko du, batzuetan auzokideek, eskolek, epaileek, eta bestetan, azkenekoz, askatasunak berak.

Kontua ez da “moderatu” izatea postureoagatik, ezta guztiekin ondo geratzea ere. Kontua oinarrikoagoa da, zure irizpidea, pentsaera eta kritikoa izateko gaitasuna ez ematea, itzaltzerik besterik helburu ez duen ergelari. Politikan, bizitzan bezala, arau sinple bat dago, norbaitek oihukatzen bakarrik dakienean, gobernatzen ez du jakingo. Ergelaren musika errepikatzen bakarrik badakizu, ziurrenik herritar gisa duzun gauzarik baliotsuenari uko egingo diozu... zeure kabuz pentsatzeko gaitasunari.

AEBetako agintari ergelak ez du Aialan “agintzen”, ez; baina gure egunerokoa arautzen duen joko-taula, buruz bera jartzen du erabat. Gure Aiaraldeko lur industrial honetan, zehazgabetasun horiek, segiduan bihurtzen dira errealtate zehatzetan, zoritxarrez... energiaren prezioa, enpleguaren egonkortasuna, tentsio soziala eta eztabaida publikoaren kalitatea kaltetuz.

Eta horretan gaude... beraz, bozgorailua kentzea baino, ez diezaiozun eman, betirako damutu ez gaitezen, gertu baititugu kolore guztietako ergelak, demokraziaren apurrak irentsi nahi dituzten putreak lez.

KONPLIZE DITUT ETA MAITE DITUT DENAK!

Iruñe Lumbreras

Etxera ailegatu, afari goxo-goxoaren usaina sumatu eta lerdea dariola nagoelarik sukaldara abiatzen naiz janaria dastatzeko irrikaz. Mahaian eseri bezain laster, telebista piztu eta azken orduko albisteei erreparatzen diet. Bat-batean gustuko ez ditudan berrien bonbardaketa jasotzen dute nire belarriek: gizon bat atxilotu dute Lleidan emakume baten hilketatik; gizon bat atxilotu dute Kordoban alaba nagusia hil eta bere buruaz beste egiten saiatu ostean; polizia nazional bat atxilotu dute Valentzian praktiketako agente bati sexu-eraketa egiteagatik... Hori entzun ostean, sabela ixten zait eta une batetik bestera goseak alde egiten du. Bitxiena da egoera hori errepikatu egiten dela telebista pizten dudana aldiro, kasu berri bakoitza beti delako zein baino zein okerragoa.

1.300 emakume baino gehiago hil ziren indarkeria matxistaren erruz 2025ean. Datu horiek beste arazo baten ondorio balira, kezka bera izango al genuke? Demagun 1.300 pertsona hil direla eltxo baten ziztadagatik. Jendea larrituta egongo litzateke eta zoro moduan eltxoen kontrako neurriak, babesak... bilatuko genituzke. Eltxo hori indarkeria matxista da, eta horren aurka ezer gutxi egiten da. Pandemiaren adibidez, oso denbora gutxian covid-aren aurkako txertoak sortu zuten. Gizarteak daukan gaixotasun honi ez zaio sendagarri aurkitzen, ezta bilatu ere.

Egungo gizarte ereduaren bereizketa da nagusi. Ikusi besterik ez dugu oraindik komunetan ateetan dauden ikurrak. Emakumea soineko edo gona batekin eta gizonezkoa, aldiz, prakekin. Edo haurren sexua iragartzeko ospatzen diren jai horiek, zeinetan arrosa kolorea neskatoari atxikitzen zaion eta urdina mutilari; umeentzako ipuin horiek non printzesa ergeltzat jotzen den eta printzearen beharra duen bizitzeko. Zer esanik ez sorginak irudikatze moduan, garatxoak eta sudur handiak, kasu. Emakumeok ezaugarri zehatz batzuk behar ditugula arrakasta izateko sustatzen du horrek guztiak.

Bestalde, gizon guztiak ez direla erasotzaileak, baina erasotzaile guztiak gizonak direla da denok ulertu behar genukeena. Hau ukatzen jarraituz gero, ezingo dugu aurrerapausorik eman. Gainera, zoria besterik ez da salbuesten gaituena biktimatik izatetik. Gehienetan gure inguru hurbileko pertsonak izaten baitira erasotzaileak.

Ez dezagun ahanzi politikoki ez dela matxismoa errotik mozteko asmorik ikusten. Hauteskunde garaian politikariek diote hau eta bestea egingo dutela, baina egunerokoa inork ez du neurririk hartzen. Indarkeria matxistaren kudeaketara murriztu da haien borroka. Agerian utziz beste interes batzuk lehenesten dituztela sistema patriarkalaren apurketaren ginetik.

Hilketa matxista bakoitzak herrialdea astindu beharko luke. Bizitzak beharrean, zifrak bakarrik kontatzen ikasi dugu, eta hori ere indarkeria da.

Telebista itzali dut, biharko albistegia nolako izango ote?

Iritzia

KIROLA, IRABAZI ETA IRABAZI BAI...BAINA GERO ZER?

Oscar Muñoz “Joko”

Nire izena Oscar da, jende gutxik ezagutzen naute nire bataio-izenez, mundu guztiak “Joko” deitzen dit, 38 urte ditut eta beti egon naiz kirol munduari lotuta. Lehenengo jokalaria izan nintzen, orain saskibaloiko entrenatzailea eta epailea naiz.

Kirola gida bezala ikusten dut bizitzan. Kirolaren munduan ikasten diren baloreak, pertsona on bat bihurtzeko helburuarekin bizitzan aplikatuko dituzunak dira. Beraz, kirolari onen aurretik pertsona onak heitzeko bitarteko gisa ikusten dut kirola.

Zoritxarrez kirol munduan dudan esperientzia pertsonalak esaten dit jende guztiak ez duela kirola nik ikusten dudana bezala ikusten. Eta gurasoekin baita jokalariekin ere urte luzez bizi ondoren, ondorioztatu behar dut kirolaren beraren eta bizitzan egunero erabili ahal izateko kirolaren balioak ikasteko xedearen artean, sortzen den gaitzik handiena kirolaren helburuetako bat bera dela: lehiaketa.

(...)
Irabazteko lehiatzea bai, baina edozein modutan eta edozein preziotan ez du ezertarako balio. Gure lana kirolariak kirolaren balioetan hezte da, lehiaketan beren maximoa eman dezaten prestatzen ditugun bitartean noski. Baina normalean, formatzailerak gisa dugun lehentasun hori oztopatzen duenak izendatzaile komun bat izaten du. Eta esan dezakegu etsaia etxean dagoela, gure kirolarien gurasoak direla, nahiz eta batzuetan gu geu bihurtu garen etsai.

Horregatik, medio apal honetatik eta iritzi-artikulu honen bitartez, kirolaren munduan dudana esperientzia azalduko dut, kirolaren eta lehiaketaren balioen artean sartzen diren faktoreak daudela eta.

1- BEREN EGOAK GIZENTZEN DITUZTEN GURASOAK

Egoa funtsezkoa da gu definitzeko eta funtzionatzeko, baina puzten denean eta baliozkotzea baino bilatzen ez duenean problematiko bihurtzen da, gure helburua ego orekatu bat eraikitzea da, gu menderatu gabe bizitzan aurrerantza bultzatuko gaituena.

Jokalariez ari garenean, gure lanaren zati bat jokalaria menderatzen irakastea da. Baina ezin dugu gauza handirik egin harmailetan entrenamenduak edo partidak ikusten dauden pertsonen alde.

Jokalaria batek lehia-maila ona lortzen duenean, zailagoa da balioak erakustea. Nire esperientzia pertsonalean, guraso gehienak zoragarriak izan dira eta seme-alaben maila edozein dela ere, entrenatzailerak bakoitzaren prozesua errespetatu dute. Baina

jokalaria maila hartu ahala eboluzionatu duten gurasoen ego-kasuak aurkitu ditut. Ego hori jokalariaientzat berarentzat ere arazo bihurtzen den punturaino iristen da.

Duela urte batzuk, jokalaria bat entrentatu nuen, gurasoek denboraldi hasieran esaten zutena: *oso pozik zeudela semeak bere lagunekin taldea partekatzeagatik*. Ni bat nentorren baieztapen horrekin, adiskidetasuna da gure kirolean dugun balore nagusietako bat. Baina denboraldiak aurrea egin ahala eta bere

semeak maila hartu ahala, selekzioen dei ezberdinetara joanez joan zen. Lehenengo Araba eta gero Euskadi, lehiaketa ezberdinetan beraiekin lehiatzeko. Orduan beren semeak gelako lagunekin jolasten zuelako poz-pozik zeuden guraso haiek, bere haurra maila gorenean jokatzen zuela jakin zutenean, bere egoa hazi egin zen eta lehiaketa baino ez zitzaien axola. Porrotek min gehiago ematen zieten, eta taldean aldaketak iradokitzen hasi ziren, lehiakorragoak izateko. Guraso haien gehiegizko egoak eragindako jarrera aldaketa horrek semeari ere eragin zion, saskibaloian jokatzen zuenean ez baitzuen irribarre bera egiten, gertaketa horri kampo presioa eta itxaropen neurrigabeak esaten zaio.

Noski, ez nuen galdetu behar semea lagunekin jolasean ikusten gozatzen zutela denboraldi hasierako esaldi hura ahaztuta gertatu zenik. Eta aldaketa eragin zuten osagaiak orain arte artikulua honetan aipatu ditudan biak dira: Egoa eta lehia.

2-SEMEA PROFESIONALA IZANGO DELA USTE DUTEN GURASOAK

Egoa igota duten gurasoak ere oso arruntak dira, eta, egoa igota izateaz gain, seme-alabak profesionaltera iristeko bezain onak direla uste dute. (...) Seme-alabak taldearen entrenamenduetatik kanpo entrenatzen dituzten gurasoak, partida jokatzen duen bakarra bere semea balitz bezala bizi dutenak harmailetan, bere kabuz klub erdi profesionalekin edo are profesionalekin harremanak egiten hasten direnak bere semea eskaintzeko eta bere harrobiko kide izateko... azken finean, itxaropen utopikoak eta erabat neurrigabeak jartzea bere semeari buruz, horrek presioa eragiten baitio gaztetxoari, eta presio horrek nazka eta frustrazioa eragiten dizkio ia beti haurrari.

Kasu bat, duela urte asko, guraso profil hori zuen mutiko bat genuen klubean. Alebin adinean jada lortu zuen klub profesional batek bere harrobirako fitxatzea, ez zitzaion axola behar adina aldiz Gasteizera eramatea bere semea aukera izan dadin klub horretan jolasteko. Zelako sorpresa galanta eraman zuen Junior mailan, hainbeste urtez aitaren presioarekin jokatzeaz aspertuta seguraski, klub profesionaletik atera eta lagunekin beste klub amateur batera joatea erabaki zuenean.

Okerrena izan zen aitak bere semearekin gertatzen ari zenaren frustrazioa bideratu zuela, bien arteko harremana murriztuz, ez zen konturatzen arazoa bere itxaropen handiak besterik ez zirela.

Oharra: Testu hau iritzi artikulua osoaren laburpena da. Oscar Muñozek kirolaren balioen kontra egiten duten bestelako profilak ere jaso ditu: Hooligan gurasoak, guraso entrenatzaileak harmailetan, guraso entrenatzaileak pista barruan, entrenatzaileak entrentzen dituzten gurasoak... Guztia bere esperientzia luzean oinarrituta. Irakur ezazu artikulua interesgarria www.aiaraldea.eus webgunean.

PERFORMANSA ETA ERRESISTENTZIA

Bambi

1971n, Kalifornian, Chris Burden artistaren lagun batek tiro egin zion besoan Shoot izeneko performansean. Vietnamgo gerraren tentsioa eta indarkeria bere gorputzean sentitu nahi zituen Burdenek.

2012an, Moskun, Piotr Pavlenskik bere ahoa josi zuen. Errusiako gobernuak Pussy Rioteko kideei emandako zigorra salatu nahi zuen, urte berean Moskuko katedralean gonbidapenik gabe sartu ziren eta. Obra honekin gobernuaren zentsura jarri zuen mahai gainean.

2003an, Regina José Galindok odolez bustitako oinekin ibili zen Guatemalako Auzitegi Konstituzionaletik Jauregi Nazionaleraino. “¿Quién puede borrar las huellas?” dion piezarekin, Ríos Montt ex-militar kolpista eta genozidaren aurka jo zuen.

Eskuin muturreko mugimenduak eta faxismoak gorputzak kontrolatu nahi izan dituzte beti: diziplinatuak, isilduak eta homogeneizatuak. Estatu totalitarioen indarkeria ez da soilik indarkeriaz mantentzen; sinboloak behar dituzte, narratiba eta kontrola mantentzeko errituak eta himno solemneak. Boterearen estetika da hori: ogi pixka bat eta zirku asko, statu quo-a zalantzan jartzen ez duen zirkuak.

Horren aurrean, performans-arteak gorputza lurralde politiko bihurtzen du eta erdigunean jarri egiten du. Autoritarismo eta totalitarismoak ezkutatu nahi duten deserosotasun hori azaleratzen du ere. Faxismoak indar zapaltzailea goraipatzen duen bitartean, performance-ak ahultasunean ikusten du ahalmen handia. Arteak badaki gorputza objektu finitua eta hauskorra dela.

Performans arteak hierarkiak apurtzen ditu artista eta ikuslearen artean. Bestelako harreman modu berriak sortzera gonbidatzen gaitu. Kapitalismoaren eta arte-merkatuaren kanpo doa, eta hori izan da bere ezaugarri propioa. Performansa beste arte plastikoen ez bezala efimeroa da eta ez du intermediariorik behar. Horregatik izan da beti mugatzeko eta zentsuratzeko oso zaila.

Performansa ez da artistena bakarrik, guztionak da ere. Edonor bere gorputza eta esperientzia espazio publikora eramaten duenean akzio performatibo bat sortu dezake: Tiananmen plazako gizona tanke baten aurrean zutik geratu zenean; Argentinako Madres de Plaza de Mayo-k isilean eta behin eta berriro plazari bueltak ematean; edo Portugaleko herritarrek Krabelinen Iraultzan loreak fusiletan sartzean. Inork ez zuen bere burua artistatzat hartu, eta hala ere historiako akzio performatibo indartsuenetakoak sortu zituzten.

Arteak demokrazia behar du eta demokraziak salatzen duen artea behar du ere. Azken batean, performans-a giza eskubideak eta berdintasuna bermatzen ez duen gizarte batean ezin da eman. Aldi berean demokraziak ez ditu soilik legeak eta instituzioak behar; narratiba eta gorputz ausartak eta hitz egiteko prest daudenak behar ditu, gatazkaren erdian jarri nahi diren horiek. Gaur egun, boterea berriro ere ikuskizun bihurtzen denean eta indarkeriak forma gero eta sofistikatuagoak hartzen dituztenean, performans-arteak oinarritzeko den zerbait gogorarazten digu: gorputza kondemnatu daiteke, baina ezin da isilarazi.

Babestutako edukia

Aiaraldean ere berdintasunari tokia eginez

Martxoaren 8an emakumeen eta berdintasunaren aldeko aldarriek hartuko dituzte bailarako kale eta plazak, ate joka dagoen Emakume Langilearen Nazioarteko egunarekin bat eginez. Aiaraldeko udalerri desberdinetako Berdintasun Sailek zein Mugimendu Feministak hamaika ekimen prestatu dituzte datozen egunetarako. Kotsultatu deialdi guztiak aiaraldea.eus atarian.

Aiarako Udala
Ayuntamiento de Ayala

Arrankudiaga-Zollo
Udala

Artziniega
UDALA AYUNTAMIENTO

AMURRIO
UDALA AYUNTAMIENTO

Otsailak 28

Amurrio

10:00 Villa Fen (1.solairuan)
“Brujas, hadas y princesas”
tailerra

Martxoan zehar

Amurrio

Liburutegian
“Emakumeen Biografiak”
erakusketa

Martxoak 1

Aiara

08:00 Arespalditzako ferialean
eta jarraian Okondon
Lilaton-era joateko autobusa

Martxoak 2

Okondo

17:00 Eskolan
Emakumeak saretzen

Martxoak 4

Amurrio

10:00 Katekesi aretoan
“Deskontrolatuak” antzerkia

Martxoak 5

Aiara

18:45 Lantenon
Mireia Delgadoren “Hijos,
agujas y heridas”

Okondo

16:45 Eskolan
“Pedagogia Feminista ereiten”

Martxoak 6

Amurrio

10:00etatik aurrera, Juan de
Urrutia plazan
Berdintasunaren aldeko
stand-a

Okondo

19:30 Kultur Etxean
“Viva la madre que te etiquetó”
bakarrizketa

Aiara

18:00 Luiaondoko bolatokian
Emakumeen bolo txapelketa

Laudio

12:00 Herriko Plazan
Adierazpen instituzionalaren
irakurketa

Gardeako kiroldegian
(aldez aurretik izena emanda)
Emakumeentzako
padel-txapelketa
18:30 Kasinoan
“empodeRaras” antzezlan

Martxoak 7

Aiara

10:00 Arespalditzan
Auto-mekanika tailerra
10:00 Zuhatzan
Joskintza tailerra

Artziniega

12:00 Kultur Etxean
“Emakume ziklikoak” hitzaldia

Urduña

10:00 Alondegian
Zianotipia tailerra
12:00 Foru plazan
Zumba
13:00 Foru plazan
Kontzentrazioa

Laudio

19:00 Aldai plazan
“ANONIMAK” ikuskizuna

Martxoak 8

Orozko

13:00 plazan
Adierazpen instituzionala
19:00 Donibane Aretoan
“Feminissimas” antzerkia

Okondo

13:00 Frontoian
Erakusketa + Elkarretaratzea

Urduña

17:30 Alondegian
Zineforuma

Amurrio

09:30 Juan de Urrutia plazan
Adierazpen instituzionala eta
“Women on trail” mendi martxa
12:00
Informazio puntua

13:00

Mobilizazioa

15:00 Villa Fen (1.solairuan)
Taper bazkaria

Arrankudiaga-Zollo

Laudioko manifestaziora
elkarrekin joateko hitzordua

Aiara

11:00 Emakumeen Gelan
Txokolatada
13:00 Ferialean
Elkarretaratzea

17:00 Luiaondoko Gizarte Etxean
Ipuin kontaketa: AMELI

Laudio

13:00 Herriko plazan
Elkarretaratzea (Solastiar eta
Etawasol-en eskutik)

Artziniega

Goizean zehar, Frontoian
Liburutegi feminista
12:30 Kultur Etxean
AMELI Ipuninen Jostune
13:30 Lorategi feministan
Elkarretaratzea eta manifestua
17:00 Kultur Etxean
Belaunaldi arteko mahai
ingurua

Martxoak 9

Urduña

17:00 Alondegian
Loraldi saioa, Inma Roizekin

Martxoak 10

Laudio

17:30 Lezeaga aretoan
Ziber-indarkeria matxisten
inguruko hitzaldia

Artziniega

17:00 Kultur Etxean
“Sexualitatea: autoestimua,
pornografia eta sare sozialak”
formakuntza

Martxoak 11

Urduña

17:00 Alondegian
Sesgoak eta egia adimen
artifizialean genero ikuspegitik

Martxoak 12

Okondo

18:30 Kultur Etxean
Okondoko neskak: gure
gorputza maitatzen ikasi

Laudio

18:00 Lezeaga aretoan
“Herri zaintzaileak helburu”
mahai-ingurua

Martxoak 13

Okondo

17:30 Kultur Etxean
Hilekoari buruzko tailerra

Artziniega

18:00 Kultur Etxean
Formakuntza: neskak eta kirola

Martxoak 14

Aiara

17:00 Menagarai
Zineforum

Urduña

10:00 Alondegian
Zianotipia tailerra

Martxoak 15

Orozko

19:00 Donibane Aretoan
“La chica zurda” pelikula

Artziniega

18:00 Kultur Etxean
Min(Bizi) Podcast-a zuzenean

Martxoak 17

Okondo

18:30 Kultur Etxean
“Barrez ahaldundu” tailerra

Artziniega

17:00 Kultur Etxean
“Sexualitatea: autoestimua,
pornografia eta sare sozialak”
formakuntza

Martxoak 20

Orozko

18:00 Donibane Aretoan
“Zaintzaren dantza”
haurrentzako antzerkia (+4 urte)

Martxoak 22

Amurrio-Luiaondo-Laudio

10:00
VII. Berdintasunaren aldeko
ibilbidea

Martxoak 29

Arrankudiaga-Zollo

18:00 Oxinburun
Antzerkia

Orozkoko
Udala

LAUDIO
UDALA
AYUNTAMIENTO
DE LLODIO

URDUÑA
ORDUÑA

Erreportajea

GUTXIENENKO SOLDATA PROPIO BATEN ALDE, GREBA OROKORRA

Euskal Herriko gehiengo sindikalak deituta greba orokorra egingo dute datorren Martxoaren 17an, 1.500 euroko Lanbidearteko Gutxieneko Soldata aldarrikatzeko. Aiaraldean ere oihartzuna izango du greba deialdiak.

Testua eta aragazkiak **Aimar Gutierrez Bidarte**

Gorritz markatutako eguna da 2026ko martxoaren 17a. Euskal Herriko gehiengo sindikala osatzen dituen ELA, LAB, Steilas, Hiru eta Etxalde sindikatuek greba orokorra deitu dute Hego Euskal Herriko lau lurraldeetan. Helburu argia du greba deialdiak: EAEn eta Nafarroan Lanbidearteko Gutxieneko Soldata bat ezartzea, 1.500 eurokoa alegia.

Itxitako bideak

Ez da hutsetik sortutako deialdia. Euskal Herriko gehiengo sindikalak urtebete baino gehiago darama

Hego Euskal Herrian gutxieneko soldata bat ezartzeko estrategia konpartituan. Bi bide jorratu dituzte orain arte: Lanbidearteko Akordio proposamena eta Herri Ekimen legegile. “Langile klasearen bizi baldintzak hobetzeko, prekaritateari aurre egiteko eta gizarte kohesioa eragiteko burujabetza ariketa”, gisa definitu zituzten bi bideak.

Herri Ekimen Legegileak jarri zuen Lanbidearteko Gutxieneko Soldata ezartzerako orduan mugarririk garrantzitsuena. Sindikatuek apirilean abiatu zuten ekimena babesteko sinadura bilketa. Lantokiz lantoki, herriz herri eta auzoz auzo 140.000 atxikimendu jaso zituzten hilabete gutxiren buruan.

Udan zehar altxatutako babes olatuak, ordea, 2025eko azaroan jo zuen Eusko Legebiltzarraren eta Nafarroako Parlamentuaren kontra. Gasteizko Legebiltzarrak EAJ, PSE-EE, PP eta Voxen botoen bidez itxi zion atea gutxieneko soldataren gaineko eztabaida parlamentarioari. Nafarroako Parlamentuak, aldiz, txosten juridiko bat hartu zuen argudiotzar sinadura bilketak irekitako abagunea ixteko. Sindikatuek gogor kritikatu zuten alderdi politikoen papera, eta Herri Ekimen Legegileari bizkarra eman izana “erabaki antidemokratikotzat” jo zuten.

Lanbidearteko akordio proposamenak ere ez zuen urrutiagora jo. Izan ere, Confefaskek eta Nafa-

“Gutxieneko soldata propio bat ezartzeko ukazioak **Hego Euskal herriko milaka eta milaka langile kaltetzen ditu**”, sindikatuen hitzetan

roako Enpresen Konfederazioak ere eztabaidari ateak itxi zizkieten.

Testuinguru horretan greba orokorrera jotzeko asmoa iragarri zuen Euskal Herriko gehiengo sindikalak iragan abenduan.

Gutxienekoaren azpitik

Aberastasunaren banaketa “gero eta bidegabeagoan” eta pobrezia zein prekarietatearen gorakada betean jarri du Euskal Herriko gehiengo sindikalak gutxieneko soldataren gaineko eztabaida erdigunean. Barne Produktu Gordinak zein enpresen irabaziak gora egin duten garaian eros-ahalmenak nabarmen egin dute behera EAEn eta Nafarroan. Inflazioaren eten- gabeko gorakada nagusi den hei-

Erreportajea

nean, Hego Euskal Herriko langileen soldata ez da neurri berdinean hazi.

“Gutxieneko soldata propio bat ezartzeko ukazioak Hego Euskal herriko milaka eta milaka langile kaltetzen ditu”, salatu dute greba orokorreko deitzaileek. Gaur egun soldaten zorua 1.184 eurotan dago kokatuta, sindikatuen proposamenaren %21,07 azpitik alegia.

Iparhegoa fundazioak eskaini-tako datuen arabera 2024ko aben-duan gutxienez 239.535 pertsona zeuden lanean 1.500 euroko sol-data gordina baino gutxiago irabaziz. “Lagun horiek guztiek jasotzen duten soldataren eta Lanbi-dearteko gutxieneko Soldata propio batekin jasoko luketen 1.500eko gutxieneko soldataren arteko diferentzia euren enplega-tzaileak poltsikoratzen ari dira”, azaldu dute. Baieztapen hori datue-tara ekarriz, eta arestian aipatu-tako 2024ko abenduko soldatak erreferentzia gisa hartuta, enple-gatzaile horiek guztiek 461 milioi euroko mozkinak kolkoratu zituz-ten. “Alegia, enpresari eta admi-nistrazioek 461 milioi euroko plus-balia erantsia atera diete langile zaurgarrienei Hego Euskal Herrian”, zehaztu dute Iparhegoa fundazio-tik.

Hain zuzen ere, egoera zaurga-rrienean dauden langileak dira gutxieneko soldataren azpitik dau-den beharginak, lan prekarizatu-etan ari direnak oro har. Gizon eta emakumeen arteko arrakala ere nabarmen bistakoa da gutxie-neko soldatari dagokionean. 1.500 euro baino gutxiago jasotzen duten 239.535 langileen %66,7 emaku-meak dira, hirutik bi.

Aiaraldea grebara

Gutxieneko soldataren aferak, ordea, ez die soilik arestian aipa-tutako 239.535 langileri eragiten. Sindikatuek langile klase osoaren erantzunaren beharrean egin dute azpimarra martxoaren 17ko deial-diaren atarian.

Aiaraldean ere oihartzuna izan-go du Greba Orokorrak. Azken urteetako esperientziatik tiraka Aiaraledko Greba Batzordea hasi da herriz herrikako asanbladak antolatzen greba deialdia presta-tzeko. Greba Orokorrera batzeko deia luzatu zuten ere Maderas de Llodio eta Tubos Reunidoseko langileek iragan otsailaren 20an SOS Aiaraaldea plataformarekin batera egindako mobilizazio jen-detsuan: “Gutxieneko soldata han-ditzearen, prekarietarearen eta langile klasearen pobretzea borro-katzeko kalitatezko enpleguaren eta Aiaraledko etorkizun duin baten alde”.

Nor zara zu oldarraldi honetan?
Itziar Larrazabal
ELA sindikatua

Grebarako deialdia publiko egin zenetik Lanbide arte-ko Gutxieneko Soldataren inguruan iritzi asko entzun ditut eta denetan gauza bat argi geratu zait, Madrildik ezartzen diguten 1.221 eurorekin ezin dela bizi.

Iritzi partekatze goxo horretan nahi baino gehiago-tan konturatzen naiz zein barneratuta daukagun “Oasi-ren Fabula”... ez Euskal Herrian ez... jende gutxi da po-brea... LGSa oso jende gutxi jasotzen du. Ba ez andre-jau-nok, Euskal Herrian ere langile pobreak ditugu, hilabete bukaerara heldu ezin ibiltzen direnak, 167.000 zehazki. Eta Euskal Herrian pentsiodun pobreak ditugu ere bai, borro-karako beti prest hauek ere.

Ez gara oasia, ez. Zer uste duzue, 2000. urteaz geroztik sortutako aberastasunaren banaketan, %1 aberatsenak, aberastasunaren %41 bereganatu duten horiek, mundua-ren beste puntan bakarrik daudela?

Munduan oldarradi orokorra bizitzen ari gara eta gurean ere bai! Aberats horrek dirua irabazten jarraitzeko bere plana dauka eta guk gurea defendatu behar dugu!

Baldintza duinak dituzten lanpostuak defendatu behar ditugu. Aiaraaldean ondo dakigu lanpostuen suntsiketak zer suposatzen duen, lanpostua galtzen duten familietan, inguruko enpresetan lan egiten duten langileetan, herrie-tako egunerokoan, gure seme-alaben etorkizunean, gure herriaren etorkizuna diren gazteetan.

Aldi berean, prekarietatea eta pobrezia dakarten lanpos-tuak hobetzeko gure plana egin behar dugu eta plana exe-kutatu! Okerren dauden langileen alde egiteko asko dau-kagu, bereziki emakumeez, langile migratuez, gazteez eta aniztasun funtzionala duten langileez ari gara; eta po-breen arteko borrokak saihestu, hori baita gero ta gertua-go daukagun faxismoak nahi duena, gure artean etsaiak izatea.

Lantokiak hustu kaleak hartzeko!
Izaskun Garcia
LAB sindikatua

Patronala ofentsiba betean da. Eurek erabakitzen dute enplegua mantentzea noiz zaien errentagarria eta noiz ez, albo kalteei begiratu gabe. Eurentzat lan denek ez dute ba-lilio berdina eta, ondorioz, nagusiki feminizatuak diren sek-toreen negoziaketa kolektiboa blokeatua dute. Eurek biz-ka eman diote etxeko langileentzako hitzarmen propio bat adosteari. Eta eurek izan dira hemen gutxieneko solda-ta bat adosteko mahai negoziatzailea zabaltzeko aukera za-puztu dutenak, sindikatu guztion eskaerari muzin eginez. Bitartean, absentismo laboralaren eztabaida maltzur-rean katramilatu nahi gaituzte. Harrotuta dagoen eta negocia-tzeko bere betekizunari heltzen ez dion patronal baten au-rrean gaude.

Ofentsiba horren ondoan, beraiek duten erantzunkizu-nari muzin egin edota beste alde batera begiratzeko eraba-ki duten instituzioak ditugu. Are gehiago, beraiek enplega-tzaile direnean, patronalaren jarrera inposatzaileak erre-produzitzen dituzte. Eta zuzenean interpelatuak direnean, pentsiodunen mugimenduak nahiz euskal gehiengo sindi-kalak aurkeztutako herri ekimen legegileekin kasu, jarre-ra erabat antidemokratikoen bidez eztabaidarako aukera bera ukatzen dute.

Baina langileok ez gara eskuak gurutzatuak geratuko, guk ere ofentsibara pasa, lantokiak hustu eta kaleak har-tuko ditugu! Euskal gehiengo sindikalak, hainbat eragile sozialen babesarekin eta ehunka enpresa komiteen atxiki-menduarekin, gutxieneko soldata propio bat aldarrikatuz, Martxoaren 17rako deitutako Greba Orokorrak horretara-ko aukera emango digu.

Hego Euskal Herrirako gutxieneko soldata propio bat al-darrikatuz, langile pobrerik gabeko Euskal Herri bat nahi dugula ozen esango dugu! Soldatetan ematen diren se-xu-genero, arraza nahiz adin arrakalei aurre egiteko, gu-txieneko soldata duin bat ezarri dadin borrokatuko dugu. Ezin dugu ahaztu egun 307.100 langilek 1.500 eurotik behe-ragoko soldatak dituztela. Gainera, onuradun zuzena izan edo ez, gutxieneko soldata propio bat lortzea langile kla-se osoarentzako borroka estrategikoa da, klase zein herri ikuspegitik.

Greba hau, era berean, Aiaraaldean ematen den enple-gu galera salatzeke, Maderas de Llodio nahiz Tubos Reuni-doseko langileen borrokari hauspoa emateko eta eskualde honek duen haserre patronal nahiz instituzioekiko inter-pelazio ozen eta indartsuan bilakatzeko erabiliko dugu.

M17an patronalari min egingo dion greba gauzatuko dugu lan zentroetan, eta Aiaraledko kaleak hartuko ditu-gu eskualde oso baten duintasuna eta elkartasuna beste behin ere erakusteko!

Erreportajea

MARTXOAREN 3AN GASTEIZEN HIL ZITUZTEN LANGILEEN ODOLAK ESKUALDEA ERE ZIPRIZTINDU ZUEN

Guardia Zibila Laudioko trenbidetik Aceroseko langileen protesta batean, 1980. hamarkadan. [Aiaraldea.eus](https://aiaraldea.eus)

50 urte beteko dira polizia frankistak bost langile hil zituenetik Gasteizen. Greba mugagabeen zeuden beharginak eta hilketen oihartzunak eragin nabarmena izan zuen Aiaraldean, greba espontaneoak eta mobilizazio jendetsuak piztu eta frankismoarekin apurketa gogoia islatu baitzituen.

Testua **Aitor Aspuru Saez**

Euskal Herrian, eta bereziki Araban, bereziki ez dago martxoaren 3a baino data seinaltatuagorik eta aurten helduko da efemeridearen 50. urteurrena. 1976ko egun horretan Polizia Armatuak —grisek— langile batzar erraldoi baten kontra jo zuen Gasteizko Zaramaga auzoan eta unean bertan hiru behargin hil zituen tiroz: Pedro María Martínez Ocio, Romualdo Barroso Chaparro eta Francisco Aznar Clemente. Hurrengo egunetan zaurien ondorioz José Castillo eta Bienvenido Perea ere zendu ziren.

Gasteizko bost hilketekin ez zen amaitu odolustea. Martxoaren 5ean Juan Gabriel Rodrigo hil zuen errepresioak Tarragonan eta martxoaren 8an, aldiz,

Vicente Anton Ferrero erail zuten Basaurin, buruan tiroa jaso eta gero.

Frankismoaren luzapena

Gasteizko langileek abiatutako greba Francisco Francoren heriotza baino egun batzuk lehenago Ministro Kontseiluak sinatutako agindu baten ondorioa izan zen, Txebe Alvarado garai horretako Aceros de Llodioko beharginak nabarmendu duenez.

Hain zuzen, inflazioa ekiditeko, erregimenak erabaki zuen soldaten igoerak debekatzea eta horren kontra egiteko hasi ziren lanuzte mugagabeak Arabako hiriburuan urtariletik aurrera. Martxoaren 3an greba sute baten moduan zabaldu zen Gasteiz osoan, hiria erabat gelditu eta frankismoak, bere luzapean eta behin diktadorea hilda,

protesta gelditzeko tresna guztiak baliatu zituen, bortitzenak —balak, gasak...— baztertu gabe.

Grebalariekin elkartasuna

Aiaraldea ez zen bizi egun horietan Gasteizko errealtateari bizkarra emanda. Txebe Alvarado berak oroitu duenez, Aceros de Llodio enpresa siderurgikoaren eta borrokan ari ziren grebalarien arteko harremana urtarilean eta otsailean bizirik zegoen jadanik: "Modu erdi klandestinoan hasi ginen dirua biltzen laguntzeko".

Dena den, martxoaren 3an bertan Aiaraldean ez zen aparteko astindurik egon, eta hurrengo egunera itxaron behar izan zuten herritarrek gertatutakoaren neurria ulertzeko.

Diktadura

Gogoratu beharra dago 1976ko

testuingurua, ulertzeko zergatik martxoaren 3ko sarraskiak ez zuen berehalako erantzunik eragin Aiaraldean. Francisco Franco diktadorea hilabete gutxi lehenago hil bazen ere, Gobernuak zeudenek —Manuel Fragak, besteak beste— ez zuten asmorik erregimena eraldatzeko eta hedabideak erabat kontrolpean zituzten. Zaila zen informazioa eskuratzea eta are gehiago zabaltzea, jende gutxi baitzuen telefonoa —eta ez saskiak, baizik eta etxeko finkoa—.

Are gehiago, informazio blokeoa hain handia zen ezen erailketen alboan zeuden asko ere ez baitziren jabetu gertatutakoaz, nahasmena eta isiltasuna erabatekoa baitzen diktaduran. Esaterako, Koldo Gaviña amurriarra polizia tiroka hasi zenean bertan zegoen, baina ez zuen jakin izan tragediaren dimentsioa: "Langi-

leen bilera bat egiten ari ginen, garai horietan egiten ziren beste asko bezalakoa. Elizan geunden eta polizia jendea kanporatzen hasi zen. Tiroak entzun genituen eta eraikinaren barruan geratu ginen ordu erdiz".

Atera zirenerako jada ez ze goen ezer, anbulantziak baino ez. "Hurrengo egunera arte ez genuen jakin zer gertatu zen".

Martxoaren 4ko lurrikara

Gauzak horrela, hilketen berriak hurrengo egunean hasi ziren heltzen eta eremu hartzaile zein zabaltzaile garrantzitsuena lantegiak izan ziren. Milaka eta milaka aiaraldear zeuden industriako ekoizpen lineatan eta kalean ez bezala, Guardia Zibila ezin zuen kontrolatu zer gertatzen ari zen fabriketan.

Aceros de Llodio zen une horretan Aiaraldeko enpresa ga-

Erreportajea

rrantzitsuena eta mantenuko atalean hasi ziren langileak adosten nola gelditu produkzioa. Txebe Alvaradok oroitu duenez, zuhurtziaz, bilera txikiak izan ziren, eta ideia mamitzeko goiz osoa behar izan zuten. Horrela, ijeketak produkzio lerro handiena gelditu zuten 16:00etan.

Aurretik, lantegian zehar sakabanaturik zeuden mantenuko beharginek ekin zioten langideei komunikatzeari Gasteizko grebalariei elkartasuna erakutsi behar zitzaie la eta jardue- ra eten behar zela. Ordua heldu zenean, beharginak elkartu eta manifestazioa egin zuten enpresan bertan. Atalez atal joan ziren kide guztiak animatzen lanuzte- rabatzeko. Azkenean, atarian bat egin zuten ehunka lagunek.

Herriko bihotzera

Baina protesta ez zen lanpos- tuetan gelditu. Aceros de Llodio- ko langileak errepidera atera zi- ren eta jende gehiago elkartu zi- tzaien. Norbanakoak zeuden eu- ren artean, baina JEZeko kideak ere batu ziren. Giza uholdeak he- rriko plazara jo zuen.

Ikasleak ere borrokan

Enpresetako langileak, dena den, ez ziren bakarrik egon mo- bilizazioan. Laudioko Institu- tuan giroa sutan zegoen aurre- tik eta Gasteizko beharginen odo- la erregai gisa isuri zen hezkun- tza zentroan.

“Une horretan ikasleok oso ondo antolatuta geunden insti- tutuan. Klase bakoitzeko orde- z- kari bat zegoen eta batzarra dei- tu genuen. Han denetarik ezta- baidatzen genuen, abortua, fe- minismoa... eta martxoaren 3aren ondoren hitz egin genuen zerbait egin behar zelako. Azke- nean, erabaki genuen klaseak uz- tea eta herriko plazan eserialdia egitea”, gogoratu dute Rosi eta Agustin Rojok. Garaiko institu- tuko ikasleak ziren, baina baita LKI eta Iraultza Taldeko militan- teak ere.

Ezkerreko talde trotskistaren- tzat Gasteizko hilketek mugarr- ia izan behar zuten frankismoare- kin amaitzeko. Erailketak dik- taduraren agorpenaren isla zi- ren eurentzat eta eraldaketa sa- konak eragingo zituztela uste zu- ten gazteek.

Horrela, Aceros de Llodio, JEZ eta beste enpresetako langileak —Envasesekoak, adibidez— ka- lea hartzen ikustean, zerbait be- netan historiko eta garrantzitsua heltzear zegoela pentsatu zuten: “Une oso hunkigarria izan zen. Uste genuen erregimenarekin

benetan apurtzea posible zela. Manifestazioa egin zen Laudion. Uste dut frankismoko lehen lan- gileen manifestazioa izan zela”, azaldu du Agustin Rojok.

Hiru greba egun

Herriaren amorrua eta ezinego- na ez zen egun berean loratu, ba- retu eta zimeldu. Mobilizatutako indarrek erabaki zuten martxo- aren 5ean —eraildako langileen hi- leten egunean— lanuztea egitea, baita 6an ere. Asteburua igarota, protestak beste egun batez luza- tu ziren eta martxoaren 8an ere inor ez zen joan ez lantokira ez ikastetxera.

Data horietan manifestazioak egin zituzten goizez eta arratsal- dez eta parte hartzea 7.000 lagun ingurukoa izan zen.

Herritarren indar erakustal- diak jokoz kanpo eta izututa utzi zuen frankismoa, eta horren adi- bidea da Guardia Zibilak bere ohiko jarrera oldarkorra aldatu behar izan zuela egun horietan.

Txebe Alvaradok oroitu du, oro har, institutu armatuko kideak ez zirela agertu mobilizazioetan. Soilik martxoaren 8an egin zu- ten, eta nahiz eta batzarra era- gotzi, ezin izan zuten manifesta- zioa ekidin.

Kepa Garrote Aceros de Llodio- ko langileak gogoratu du zer jazo

zen: “Hesi bat osatu zuten plazan eta tiratzaileak jarri zituzten tei- latu gehienetan. Baina geroz eta gehiago hurbiltzen hasi ginen. Guardia Zibilek atzera egin zu- ten orduan, harik eta paretaren aurka jarri ziren arte. Euren fu- silen kanoiak ukitzera iritsi ginen ia, buelta eman eta alboko kaletik joatea erabaki genuen arte”.

Elkartasun handiagoa

Mobilizazio aroa martxoaren 9an jo zuten amaitutzat eta lane- ra itzuli zen eskualdea. Hori bai, lehen egun horretako soldata hil- dakoen familiak laguntzera bide- ratu zuten.

Elkartasuna ez zen enpresa handien beharginena bakarrik. Txebe Alvaradok azpimarratu du norbanakoek ere egin zituztela ekarpenak eta Laudioko institu- tuko ikasleek ikasbidaiarako bil- dutako dirua hara bideratu zu- ten ere.

Errepresio ikusezina

Mobilizazioen indar erakustal- dia handia izan bazen ere, ez zi- tuten manifestariak guztiz babes- tu eta hori agerikoa izan zen Lau- dioko institutuan. Iraultza talde- ko militanteen papera ez zen oharkabea pasa garaiko ikaste- txeko zuzendariarentzat. “Josefa zuzendaria Fragaren jarraitzai-

Martxoaren 3an bost langile hil zituen poliziak Gasteizen deitutako greban. **Sarraskiaren albisteak hurrengo egunean heldu ziren Aiaraledera eta industria gunean protesta jendetsuak eta greba egunak piztu ziren. Lehenengoak Frankismoan, alegia.**

le sutsua zen eta Udalean ere or- dez- kari gisa aritzen zen frankis- moan”, argitu dute Rosi eta Agus- tin Rojo anai-arrebek.

Gauzak horrela, greben eta ma- nifestazioen ostean, institutuko hiru ikasleren bila joan zen Guar- dia Zibila. Epi Zurimendi, Agustin Rojo eta Gerardo Aldamarengana, hain zuzen. “Epi Zurimendi oso garrantzitsua izan zen institutuan greba antolatze- ko eta hori nabari- tu zuen zuzendariak. Iraultza tal- deko buruetako bat zen”, azpima- rratu dute Rojo anai-arrebek, iaz zendu baitzen Zurimendi.

Edonola ere, Guardia Zibilaren atxilotetara itzulita, nahiga- beko protagonistek ez dute ahaz- tu zer gertatu zen: “Adingabeak edo oso gazteak ginen guztiok. Banatu gintuzten eta esan zigut- zen zapaten lokarriak kentzeko. Uste genuen ez ginela onik atera- ko hortik. Kuartelera eramateko aitzakia izan zen Josefari ezinez- koa egiten geniola bizitza institu- tuan, baina argi eta garbi utzi zi- guten ezagutzen gintuztela gu eta gure familiak. Ohartarazi ziguten kontu politikoetatik kanpo geratu behar ginela”.

Ondorioak ez ziren hor geratu eta ez ziren guztiz txarrak izan. Institutuko zuzendariak ikaste- txetik kanpo nahi zituenez, gain- ditu zituen beste batera joateko.

Hurrengo geltokia→

Eneko
Atxa

#09

Munduan gutxi batzuk baino partekatzen ez dituzten esperientziak bizi izan ditu gure gaurko gonbidatuak. Elkanoren antzera, globoari bira eman zion itsasontzian eta bere aurretik beste inork ez bezala Akonkagua mendia jaitsi zuen bizikletaz, historian lehenbizikoz. Abenturarako grina horretaz, turismo ohitura berriez, arriskuaz eta aitatasunaz hitz egitera eseri da gurekin.

“Itsasoan astebete zaudenean luze egiten zaizu. Baina hilabete egon behar duzunean lurra ukitu gabe, zeharo aldatzen da norbera. Bestelako egunerokotasun batean murgilduta zaude, eta moldatzen zara”.

Eneko Atxaren gogokoenak

→ Liburu bat?

Julio Villaren *¡Eh, pretrel!*

→ Abesti bat?

Lluís Llach abeslariaren *Ítaca*.

→ Film bat?

Pura Vida dokumentala, Iñaki Ochoa de Olza alpinistaren erreskatea kontatzen du.

→ Aiaraldeko txoko bat?

Gorobel mendilerroa edo Gorbeiko ingurua

→ Kultur espazio bat?

Herrietako Kultur Etxeak jatorri eder bat dira.

→ Errezeta bat?

Arraina egur brasetan prestatua.

→ Superbotere bat?

Gosearekin amaitzea. Ez dut ulertzen nola XXI. mendean munduan oraindik existitzen den gosea.

“Badago jendea bidaiak egiten dituela herrialdeen bilduma bat osatzeko. Leku batera joan eta betiko tokietan argazkia egin... Ez zait asko gustatzen. Argi dago munduan badaudela leku ikaragarriak ikusteko, nik ikusi ditut eta jendea animatzen dut hara joatera. Baina masifikazioak dena zapuzten du eta kontuan izan behar da zoazen lekuan zer gauza egin behar dira eta zer ez”.

→ Bideo podcasta osorik gure Youtube kanalean.

Kultura

Ane Cuesta Monge zinema zuzendariaren 'Hortzikara' filma hautatu dute Laburbira jaialdian proiektatzeko

Ane Cuesta Mongeren film baten grabaketa. Aiaraldea.eus

Testua
Aitor Aspuru Saez

Ane Cuesta Monge zinemagilearen *Hortzikara* filma Laburbira zinema jaialdi ibiltarian proiektatuko dute martxoaren 1etik 29ra bitartean. Ekimenak euskarazko pelikula laburrak ematen ditu herriz herri eta eskualdeko egilearena izango da horietako bat. Aiaraldean, oraindik ez badute zehaztu ere, urtero egiten dute proiektzio bat Aiaran. Ez da, berez, lehen aldia Ane Cuesta Mongerentzat, 2023an *Asko falta da?* hautatu baitzuen Euskaltzaleen Topaguneak sustatutako egitasmoak. 2024an, aldiz, *Zirrara* aukeratu zuten. Zinemazuzendariak azpimarratu du horrelako ekimenak oso garrantzitsuak direla: "Oso baliagarriak dira film laburrei ikusgarritasuna emateko, banaketa eta hedapen bidean bultzada garrantzitsua direlako. Gainera, jasotako diru-laguntzek aukera ematen dute ekoizpe-nak sortutako gastuen zati bat berreskuratzeke, askotan baliabide oso mugatuekin egindako lanak direlako".

Beldurra eta fantasia

Tokiko sortzaileak proposamen berezia egingo dio ikusleari: "Fantasia eta beldurrezko elementuen bidez, filmak indarke-ria isil bati aurre egiteko irten-bide sinboliko eta muturreko bat proposatzen du".

Berez, pantailan agertuko den istorioa ez da eroso izango: "Familia baten barruan kokatutako genero-film laburra da, haurtzaroko zaurgarritasuna eta amatasunaren inpotentzia ardatz dituen. Marinari, neskato bati, hortzak erortzen zaizkio berriro atera gabe, eta bere ama Cristinak ez du azalpenik aurkitzen ez medikuetan ezta eskolan ere. Aitak, Carlosek, normaltasun itxurazko jarrera du, baina gauero alabarekin duen harremanak ezinegon sortzen du. Egoera gero eta larriagoa bihurtzen da, Cristinaren desesperazioa handituz, eta etxeko egunerokotasunak mehatxu giro gero eta itogarriagoa hartzen du. Gau batean, Marinaren lehenengo hilerokoak eta gertakari bortitza batek egia azaleratzen dute".

Edonola ere, Ane Cuesta Mongek berak honakoa hau ohartarazi du: "Hortzen mitologiak eta gorputzaren eraldaketak funtsezko pisua hartzen dute kontakizunean."

Hortzikara ikuslea iruzurrezko bide batetik eramaten du, amaiera ilun eta askatzaile batera iristeko, babesgabetasunari eta ezintasunari aurrez aurre begira jarritz.

Proiektu zaharra

Arrankudiaga-Zolloko egileak nabarmendu du Laburbirak aukera eman diola geldirik zuen proiektu bat berreskuratzeke: "Egitasmoak beste balio gehigarri bat ere izan du: denboran geldirik geratu zen lan bat berriz martxan jartzeko aukera eman digu. Proiektuaren azken fasea ixtea zaila egiten ari zitzagun, eta ekimen honek behar genuen azken bultzada eskaini digu. Horri esker, lana behar bezala amaitu eta zabalkunderako prest jartzea lortu dugu."

Zentzu horretan, egitasmoak ez du soilik laguntza ekonomikoa eskaintzen, baizik eta sortuntza prozesuak ixteko eta lanak publikoarengana iristeko aukera erreala sortzen ditu".

Abarrategik saioa irabazi eta finalaurrekoetarako pasea lortu du Laudion

Laudioko saioan parte hartu duten bertsolariak. Arabako Bertsozale Elkartea

Testua
Maidier Ramirez Martin

Otsailaren 15eko arratsaldean hartu zuen Laudio Arabako Bertsolari Txapelketako lehen faseko bigarren saioa. Peru Abarrategi izan zen puntu gehien lortu zituen bertsolaria: 251,5. Aramaioko finalaurrekoetarako pase zuzena eskuratu zuen modu horretan. 13 bertso puntuagarri

kantatu ostean, honela geratu zen saioko sailkapena: Ekaitz Samaniego izan zen bigarren 241 punturekin; hirugarren Andere Arriolabengoa 236,5 punturekin; laugarren Aitor Ugarte 233 punturekin; eta bosgarren eta seigarren Hegoi Amabizka eta Manu Bendala, 222,5 punturekin bakoitza.

Irati Martinez Izagak egin zuten gai-jartzaile lanak.

Sormenezko PINTXOA 5. EDIZIOA

120€
2 SARI

MARTXOAK 7-8 / 14-15
12:30 - 15:00

TABERNAK:

ATXUBI BARRIA · LA RONDA 89
LA TERRAZA · TABERNA FRONTÓN
TXOTIS · USTAI JATETXEA

SARIAK

Parte-hartzaileen artean
120 €-ko 2 txartel zozketatuko dira,
eta Izan Amurriko edozein
negoziotan trukatu ahal izango dira.

Zozketa martxoaren 18an,
asteazkena, egingo da Izan
Amurriko bulegoan.

Zozketan parte hartzeko lauki
guztiak zigilatuta egon
beharko dira.

Kultura

ANTZERKI LABURREN JARDUNALDIAK ORAIN EUSKARAZ ERE BAI

Euskarazko Antzerki Laburren I. Jardunaldiak antolatu ditu Aimara Antzeri Taldeak martxoaren 20rako Amurrio Antzokian. Aukera baliatu dugu 30 urte bete dituen antzerki taldearen ibilbide oparoa gertuagotik ezagutzeko.

Testua **Aimar Gutierrez Bidarte**

Osiris 4 Vintage eta *Kontuak*, bi obra labur horiekin estreinatu-ko ditu Aimara Antzerki Taldeak Euskarazko Antzerki Laburren I. Jardunaldiak. Hamabi edizioen ondotik Antzerki Laburren Jardunaldiei euskara hutsezko saio bat gehituko zaie datorren martxoaren 20an.

Korrikaren etorrerak sortzen duen giro epelean topatu du Amurrioko antzerki talde amateurak euskara hutsezko jardunaldiak antolatzeke ufada.

Aimarak taularatuko dituen bi obrez aparte beste bi antzezlanekin osatuko dute Korrika Kulturalaren programaziora gehitu den jardunaldia: *Destiny Driver* eta *Buruaz Norbere Egin*. Azken obra hori Mikel Martinezek zuzendua da, “eminentzia bat euskarazko antzerkiaren munduan”, Aimarako kideen hitzetan, eta Pabellon 6 espazioak antolatutako antzerki laburren lehiaketako irabazlea.

Euskara taula gainera

Ez da Aimarako kideak euskararekin ausartzen diren lehen aldia, inondik inora. Esperientzia zabala dute euskarazko obrak laburrak taularatzen. Urrutirajoan gabe, *Altuna* euskarazko obra eskaini zuten iragan azaroan Okondon ospatutako Aiaraldeko Euskararen Egunean. Orain arte antolatutako antzerki laburren jardunaldietan ere beti txertatu dute euskarazko antzezlanen bat, “baina aurtengoan euskarazko ziklo oso bat eskainiko dugu”, azaldu diote Aiaraldea Komunikabideari antzerki taldeko kideek. “Urratsa eman dugu, ez bakarrik Amurrioko publikoan pentsatuz, baizik eta gure antzerkia eskualdeko herritar guztiei zabaltzeko asmoarekin”, azpimarratu dute Aimarako aktoreek.

Osiris 4 Vintage eta *Kontuak* obra komikoak dira biak, eta publikoak “oso ondo pasatuko duela” aldarrikatu dute. *Osiris 4 Vintage*

antzerkia gaztelaniaz sortua da, eta berriki euskaratu dute; mugikor berria izateko dugun uneoroko tentazioa barregarri uztea du helburu. *Kontuak*, aldiz, Andaluzian idatzitako testu baten egokitzapena da, eta alabei bizitza osoko mantenu gastuen kontuak pasatzen dizkieten bikote baten istorioa kontatzen du. Euskarazko Antzerki Laburren I. Jardunaldietan estreinatu aurretik, bi antzezlanak Amurrioren eta Urduñan izango dute aurrestreinaldi bana, Korrika Kulturalaren egitarauaren barruan hauek ere.

“Urratsa eman dugu, ez bakarrik Amurrioko publikoan pentsatuz, baizik eta **gure antzerkia eskualdeko herritar guztiei zabaltzeko asmoarekin**”

Antzerki laburra

Martxoaren 20ko Euskarazko Antzerki Laburren I. Jardunaldiek gaztelaniazko kontrapartea izango dute martxoaren 21ean, Antzerki Laburren XII. edizioarekin. Biek batera teatroarekiko pasioz beteko dute Amurrio Antzokia asteburu oso batez. Ostiralean bezala, larunbatean ere tranpaldoan izango dira Aimara antzerki taldeko kideak, *Condenado* obrarekin; honek “makineria instituzionalaren aurrean herritarrok dugun babesgabetasuna” erakustea du helburu, antzez-

Kultura

lanean arituko diren Raul Garcia eta Elisabet Anda aktoreek azaldu dutenaren arabera.

Antzerki laburra hogei minutu baino iraupen gutxiago duten obrek osatzen dute. “Sortzez, diseinatu dago espazio txiki eta anitzetan antzezteko: taxi baten barruan ere egin izan dira emanaldiak...”, azaldu digu Jon Guerrerok, Aimara taldeko kideak. Aimara taldeak formatu horri eutsi zion jardunaldiak antolatu zituen lehenengo urteetan baina COVID-19aren pandemiak gerotik Amurrio Antzokian aurkitu du aterpe antzerki laburrak.

Aimara antzerki taldea

Amurrioko antzerki taldea, ordea, ez da soilik teatro laburrean aritzen. Kontrara, obra luzeak dira taldearen bizkarezurra. “Urte eta erdi bi urtero saiatzen gara obra luzea berritzen”, azaldu digu Lidia Riosek. Lorcarren *El Público* antzezalana ari dira orain oholtzaz oholtza mugitzen, eta Shakespeareren *A Mid-*

Korrikaren etorrerak sortzen duen giro epelean topatu du Amurrioko antzerki talde amateurrek euskara hutsezko jardunaldiak antolatzeko ufada.

summer Night's Dream obra ezagunaren muntaketa prozesu luzea dute esku artean, 2027ko urte hasieran espero dute estreinatzea.

Ostegunero hiru orduko hitzordua dute jarrita entseguetarako, hori da taldearen bihotza. Javi Liñerak zuzentzen ditu entseguak eta taldeko obra gehienak; euskarazko obren kasuan Julio Kortazarren zuzendaritza dute bidelagun.

1996an sortu zen Aimara antzerki taldea, urteurren borobila du aurtengoa beraz. Aurreraka emakume taldearen barruan hasi zuen antzerki taldeak ibilbidea, eta 1999an talde misto bilakatu zen. Ibilbide oparoa egin du, hogeita hamar antzezlan baino gehiago taularatu baititu. Obra bat aurkezten duten aldiro Amurrio Antzokia bete egiten dela aldarrikatu dute Aimara osatzen duten aktore amateurrek. Baina etxean bakarrik ez, Aiaraldeko mugetatik haratago ere jaso dituzte aitortza eta sari ugari urte hauetan guztietan. “Obra komi-

“Belaunaldi aldaketa behar du antzerkiko publikoak, oso nagusia da orokorrean”

koak, dramatikoak... orotariko obrak egiten ditugu. Saiatzen gara antzerkiaren genero eta tematiken aniztasuna islatzen”, azpimarratu du Rufo Grande-Garcia kideak.

Guerrero, Rios eta Grande-Garciarekin batera Ainhoa Isasi, Begoña Teston, Serapio Lopez, Jose Manuel Ortega, Marian Fradejas, Raul Garcia, Virginia Garcia, Elisabet Anda, Ana Perez eta Mercedes Diaz dira gaur egun antzerki talde amateurreko kideak. Talde profesionalen baliabide eta denbora dute faltan, baina antzerkiarekiko pasioak mugiarazten ditu.

Ez dute oholtzatik jaisteko asmorik, baina kezka nagusia publiko artean daukate: “belaunaldi aldaketa behar du antzerkiko publikoak, oso nagusia da orokorrean”, azaldu du Riosek. Ikastetxeekin eta gazteekin aritzeko beharra mahaigaineratu dute. Akaso izan daitezke aurtengo Antzerki Laburren Jardunaldiak, publiko berria antzokietara hurbiltzeko aitzakia.

Kirola

GIMNASIA ERRITMIKOA

Aresketa klubeko txapelketarekin abiatu da aurtengo gimnasia erritmikoko denboraldia

Hego Euskal Herriatik zein Gaztela eta Leondik etorritako kirolariak lehiatu dira . AiaraIdeia.eus

Testua
Maidier Ramirez Martin

Amurrioko Aresketa Gimnasia Klubak bere txapelketaren XVII. edizioa antolatu zuen iragan otsailaren 21ean. Hitzordua arrakastatsua izan da beste urte batez eta ehunka gimnasta eta zaletu bildu ziren Bañuea kiroldegian. Hain zuzen ere, 450 izan ziren tapizetik pasatu

diren kirolariak, kimuetatik seniorretara, bakarka zein taldeka, eta pilotaz, uztaiatz zein zintez lagunduta.

Aresketa taldeko entrenatzaile Elisabet Anda pozik azaldu da txapelketaren erantzunarekin eta klubaren aurtengo denboraldiko erronkak zeintzuk diren kontatu dizkio AiaraIdeia Komunikabideari. "Aurten gimnasta ugari batu dira Aresketa Klube-

ra. Gure erronka nagusia hiru kide Espainiako Txapelketarako sailkatzea da".

Horretarako, ordea, martxoaren 15ean Tolosan egingo den Euskadiko txapelketan emaitza ona lortu behar dute amurriotarrek. Baina Andak zehaztu duenez, Bañuea hitzordua aukera eman zien, haien mugimenduak onak direla ziurtatzeko.

MENDIKO TRAILA

Itxinan Barrena mendi lasterketa egingo dute Orozkon urriaren 17an

Testua
Txabi Alvarado Bañares

Mendi lasterketa berria batuko da aurten AiaraIdeia egutegira. Urriaren 17an egingo dute Itxinan Barrena proba Orozkon, eta bideoa plazaratu dute ekimena aurkeztu eta "data gordetze-ko".

Orozko hiru lagun daude proba antolatzen. Duela urtebete ekin zioten horri, trailak "modan" daudela probestuta. Horre-

tarako, Itxinape mendi taldearekin batu dituzte indarrak. Izan ere, "Itxinape lehen antolatzen zuen mendi lasterketa bat, baina egiteari utzi zioten, lan asko eskatzen zuelako eta ez zelako jende berria animatzen antolaketuntzara". Hala azaldu du Kepa Etxebarriak, lasterketa horren lekukoa hartzera animatu den hiru pertsonetako batek. Azaldu duenez, mendi taldeko kideak hasieratik egon dira edozerrekin laguntzeko prest, eta

beste hainbat herritarren babesa ere jaso dute ekimenak. "Harre-ona izan da", Etxebarriaren hitzetan, "gustatuko litzaiguke dortsalak egun gutxitan agortzea, baina ez dakigu horretara iritsiko garen. Momentuz zortea izan dugu".

Gauza asko dituzte zehazteke: izen emate epeak, ibilbidea... Baina lasterketaren helburu nagusia hasieratik dute argi: Itxina ezagutzera ematea, "Gorbeia altxor ezkutua" dela iritzita.

BOLA-JOKOA

Langile elkartasuna protagonista Arabako Bola txapelketa hasieran

Bea Isasi eta Joseba Miras gailendu dira lehen jaurtiketetan. AiaraIdeia.eus

Testua
Txabi Alvarado Bañares

Otsailaren 21 eta 22an jokatu da Arabako Bola-joko Txapelketaren lehen jardunaldia, Okondoko bolatokia. Bea Isasi eta Joseba Miras gailendu dira lehen tiraketetan, 73 eta 86 punturekin, hurrenez hurren.

Hala ere, oraindik denbora falta da txapelkunak ebazteko, beste

bederatzi asteburu iraungo baitu norgehiagokak. 39 pertsona ari dira parte hartzen aurtengo lehiaketan, 27 gizon eta 12 emakume.

Dena den, kiroltik harago, elkartasunak ere hartu zuen protagonismoa Okondoko tiraketetan, Tubos Reunidos eta Maderas de Lodioko langileen aldeko talde argazkia egin baitzuten parte hartzaile guztiek.

Otsailak
27 **20:45**

P.ETXEBERRIA - ESKUZA
LARRAZABAL - MORGAETXEBARRIA

BINAKA serie B

PEÑA II - SALAVERRI II
MURUA - GABIRONDO

AURRESALMENTA: **20€** Udaletxean eta hemen >

baiko PILOTA aspepelota.eus LEP.M

Aurreizkizko salmenta Venta anticipada: ENTRADAS FRONTON.com www.entradasfronton.com

Babestutako espazioa

MARTXOAK 8 EMAKUMEEN NAZIOARTEKO EGUNA

*Eman tokia
berdintasunari*

Emakumeen eskubideak esparru guztietara
zabaltzen jarrai dezagun.

Herriko plaza

BIDALI ZURE ZORION AGURRA!

Idatzi zure mezua eta bidali argazkia agurrak@aiaraldea.eus helbidera eta Aiaraldea.eus atarian plazaratuko dugu. Martxoaren 11n argitaratuko da hamabostekariaren hurrengo zenbakia.

Denborapasak

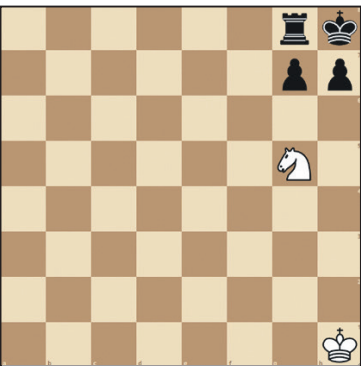
SUDOKU ZAILA

								2
		7	9					5
			4	5	3		7	
				8			5	
7		6					8	
		4			2			3
			3					
	3		2					6
	8				7	9		

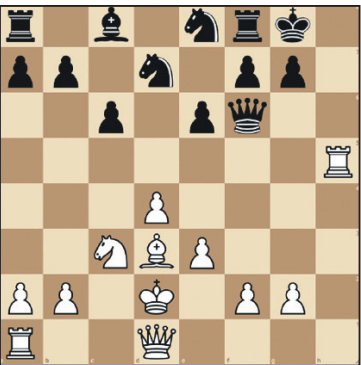
SUDOKU ERRAZA

	8					3		7
4			8		7			
	9	7		2				
8		2			9		7	
	4		6				2	
		6			2			
				8	5	7		
7	2			6	4	5	8	3
6		8			1	2		4

COZ MATEA

DAMIANO MATEA

DENBORAPASEN SOLUZIOAK

Sudoku eta xake partiden soluzioak webgunean ikusgai: www.aiaraldea.eus/denborapasak

Zuriek jokatzeko dute eta mate egiten dute.

Amurrioko Xake Taldea

Zozketa

Pilota partida profesionalak ikusteko sarrera bikoitza zozkatuko du Aiaraldeak

Parte hartu!

Otsailaren 27an Orozkon jokatu dituzten Serie B Binakako Txapelketako finalerdiak ikusteko sarrera bikoitz baten zozketa
Zozketaren data: Otsailak 26, 14:00etan

Herriko plaza

Boluntarioen Txokoa

Dozenaka inurriren lan ikusezin eta isilari esker egiten du aurrera Komunikabideak. Badira hamaboskariak euren auzoan banatzen dituztenak. Badira argazkiak bidali eta albisteen berri ematen dutenak. Guztiak dira ezinbestekoak. Haiei guztiei esker ona eta ahotsa ematea besterik ez dugu.

“AIARALDEA ESKUALDEKO ERREFERENTZIAZKO HEDABIDEA BILAKATU DA, GUZTIOK JOTZEN DUGU HARA”

Gogoratzen duzu noiz hasi zinen Komunikabidean ?
Hasieratik, Aiaraldea Komunikazio Leihoa zenetik. Uhinak Irratian ere aritu nintzen eta handik atera zen taldetxo bat. Ez dut gogoratzen noiz izan zen hastapena, baina parte hartu nuen.

Aipatu duzu Uhinak Irratia, horri esker erakarri zenituen gero Aiaraldean garrantzitsuak izan diren kideak?
Ene! Egia da. Bai, bai, ez nuen gogoratzen (barreak). Hasi ginen irrati tailer moduko bat antolatzen Kirikino-ekin eta Txabi Alvaradok eta Edorta Morenok parte hartu zuten, besteak beste. Oso dibertigarria zen eta beste bi neska ere bazeuden.

Erredaktore lanetan aritu zinen urteak Komunikabidean, zer oroitzen duzu?
Erredaktore eta argazkilaria lanak egin nituen. Betidanik

izan dut gogoko idaztea eta gustura egiten nuen. Tokiko gaiak sakon lantzea garai horretan berritzailea zen, edo niri iruditzen zitzaidan behintzat. Orain Aiaraldea erreferentea da arlo horretan.

Horrez gain zure lanarekin lotura duen esparruan ere lagundu zenuen.
Bai, analitikan, webgunearen kontsumo datuak ulertzeko lagundu nuen, horretarako gakoak eskaintzen eta aztertzen zeintzuk ziren atal edo eduki kontsumituenak. Interpretazio hori egiteko ikastaratxo bat egin genuen, web analitikaren kontu garrantzitsuak ezagutzeko. Oso interesgarria da, webguneetan erraza da jakitea zer den interes gehien eta gutxien sortzen duena. Nik nire jarduera profesionalean lantzen ditut produktu digitalak deritzotena: Webguneak, aplikazioak, marketing digitala, kanpainak, iragarkiak, mezu elektronikoak...

Baina zure jatorrizko ikasketak ez dira horiek.
Ez, ikus-entzunezkoak ikasi nituen, baina ez naiz horretan zentratu. Ikus-entzunezko komunikazioan lizentziatu nintzen eta ikasketa horiek kazetaritza eta publizitatearekin lotuta zeuden. Kazetaritzak eta komunikazioak interesa sortu didate betidanik.

Aiaraldeko Udako Argazki Lehiaketako epaimahai-kidea ere izan zinen urte batzuk.
Bai. Argazkilaritza nahiko utzita daukat eta asmoa daukat berreskuratzeko, baina orain zientzia-fikzioa iruditzen zait horrelako epaimahai baten parte izatea. Gogoratzen dut Txani Rodriguez ere epaimahai-kidea zela, adibidez. Jende gehiago zegoen eta prozesu polita zen finalistak hautatzea eta abar.

Inoiz ez duzu proiektuarekin harremana galdu. Nola ikusi duzu garapena?
Itzela, uste dut erreferentziazko komunikabidea bilakatu dela eskualdean. Ez soilik euskaraz egiteagatik, baizik eta zerbait gertatzen denean eskualdean guztiok jotzen dugulako hara. Zerbait txikia herrian bada begiratzen ditugu Aiaraldeko webgunea edo sare sozialak eta, aldiz, potoloa bada, baita ere. Adibidez, nork gehiago egiten du egunkarian aurkitu dugun Tubos Reunidoseko kaleratzeen testuingurua? Ez soilik Aiaraldean, edonon. Hori Teleberriak ez dizu ematen.

Faktoriako erabiltzailea ere bazara.
Faktoria leku zoragarria da. Lehen aldiz norbait sartzen denean zerbait bereziaren aurrean dagoela sentitzen du. Nik parte hartzen dut antzerki taldean, oso talde polita delako eta irakaslea kristona delako. Horrez gain, asko egoten naiz umeekin. Nabaritzen da eurak aintzat hartuta diseinatu dela. Ez bakarrik umeentzako jarduerak daudenean, baizik eta espazio bera egokia delako haurrak jolasteko. Oso ondo gaude eurak eta helduok.

Bazenuen blog bat, gauzapolitik. Zer gertatu da horrekin?
(Barreak) Nik ere ez dakit zer gertatu den gauza politekin. Egon badaude... Alde batetik, amatasunak denbora asko hartzen du. Alde sortzailea berreskuratzeko asmoa daukat eta neurri batean egiten dut antzerkian, baina nire umeen argazki gutxi ditut, nire semeak jaio baino lehen nire lagunak seme-alabei irudi gehiago hartu nien. Argazkilaritza oso alboratua daukat eta berreskuratu nahi dut. Garrantzitsua izan zen niretzat. Ez dakit bloga edo Instagram kontua, baina berriro hornitu nahi ditut.

Azkenean, argazkiak egitea adierazteko bide bat da eta barruko mundu propioa eta sortzailea azaleratzeko modua. Konexio hori berreskuratu nahiko nuke.

Argitaratzailea: Aiaraldea Kooperatiba Elkartea
Tirada: 10.000 ale.
Maiztasuna: Hamabostekaria
Lege gordailua: BI-1230-2013
Posta elektronikoa: egunkaria@aiaraldea.eus | agenda@aiaraldea.eus | erredakzioa@aiaraldea.eus
Publizitatea: publizitatea@aiaraldea.eus | 688 62 53 94
Helbidea: Errotari kalea 4-8 pabilioia, Laudio. Araba. 01400
Telefonoak: 94 656 85 54 | 688 84 81 52
Webgunea: www.aiaraldea.eus

Erredakzioa: Maider Ramirez Martin, Aitor Aspuru Saez, Txabi Alvarado Bañares eta Aimar Gutierrez Bidarte
ERREDAKZIO OHARRA: Aiaraldea Komunikabideak ez du bere gain hartzen iritzi artikuluetan, zein egindako elkarrizketetan adierazitakoaren erantzukizuna.
ESKER BEREZIAK BANATZAILE BOLUNTARIOEI: Aitziber Alava, Josu Zabala, Gemma Corbella, Endika Arribas, Gorka Chamorro, Ane Izquierdo, Aitor Fernandez de Pinedo, Jon Catalan, Iñaki Larrakoetxea,

Ametz Meaza, Lander Ria, Xabi Ugalde, Alberto Gutierrez, Eunáte Molinuevo, Ekhiñe Etxepeteleku, Iratxe Murias.
LIZENTZIA: DOAN ETA LIBRE
Aiaraldea komunikabideko edukiak kopian, moldatu, zabaldu eta argitara ditzakezu, gure egiletza aitortu eta baldintza beretan eginez gero.
Lizentzia hau baliagarria da testuentzat eta, argazkien eta ilustrazioen kasuan, Aiaraldea Komunikabidea daramatzatentzat soilik.

EGUNKARI HAU LAGUNTZEN DUTE:

Babestutako espazioa

MARTXOA

FAKTORIAN

5, eguna
18:00-20:30 • Faktorian
OSASUNA ETA ELIKADURA
IKUSPEGI FEMINISTATIK/
**MENOPAUSIA ETA
ELIKADURA**
ANDREA
VELASCOREKIN
IZEN-EMATEA ITXITA

#BORBORELKARTEA
#ELIKATZEKOFAKTORIA

**ARABA
LEHEN
ALABA**
dokumentala
6, barikua
19:00 • Faktorian
PROIEKZIOA/
**ARABA,
LEHEN ALABA**
DOKUMENTALA
ETA SOLASALDIA
DOAKOA

#KOMUNITATEFAKTORIA
#EUSKARAFAKTORIA

12, eguna
19:00 • Faktorian
ENTSEGU IREKIA/
**BAKA(I)RRIZKETA
PROBALEKUA**
DOAKOA

#KOMUNITATEFAKTORIA

13, barikua
20:00 • Faktorian
KONTZERTUA/
**PHISYS VERSUS
NOMOS**
BAZKIDEEK 8€
EZ-BAZKIDEEK 10€

#KULTURFAKTORIA
#SORMENFAKTORIA

14, zapatua
17:30 • Faktorian
KOKORIKO/
**MAGIA
IKUSKIZUNA**
WALAS
MAGOAREKIN
BAZKIDEEK 3€
EZ-BAZKIDEEK 5€

#HEZKUNTZAFAKTORIA
#FAMILIENFAKTORIA

15, domeka
19:00 • Faktorian
KONTZERTUA/
BURBUILAK
BAZKIDEEK 5€
EZ-BAZKIDEEK 7€

#KOMUNITATEFAKTORIA

21, zapatua
11:00 • Faktorian
HELDUENTZAKO ATELIERRAK/
**OINARRIZKO
KOTXE
KONPONKETA**
SANTI USSIAREKIN
DOAKOA

#ATELIERRENFAKTORIA

26, eguna
18:00-20:30 • Faktorian
SASOIKO SUKALDARITZA/
**UDABERRIKO
SUKALDARITZA
AGROEKOLOGIKO
TAILERRA**
ANDREA
VELASCOREKIN
BAZKIDEEK 35€
EZ-BAZKIDEEK 40€

#ELIKATZEKOFAKTORIA
#JATENDUGUNAGARA

MARTXOAREN
17AN
GREBA
OROKORRA
DELA ETA
FAKTORIA
ITXITA

MARTXOAREN
19TIK 29RA
ATHARRATZETIK
BILBORA
KORRIKA 24!

WWW.FAKTORIA.EUS

INFORMAZIO GEHIAGORAKO:
HARPIDETU GURE WHATSAPP KANALERA!

Aiaraldeko Hezkuntza Faktoria

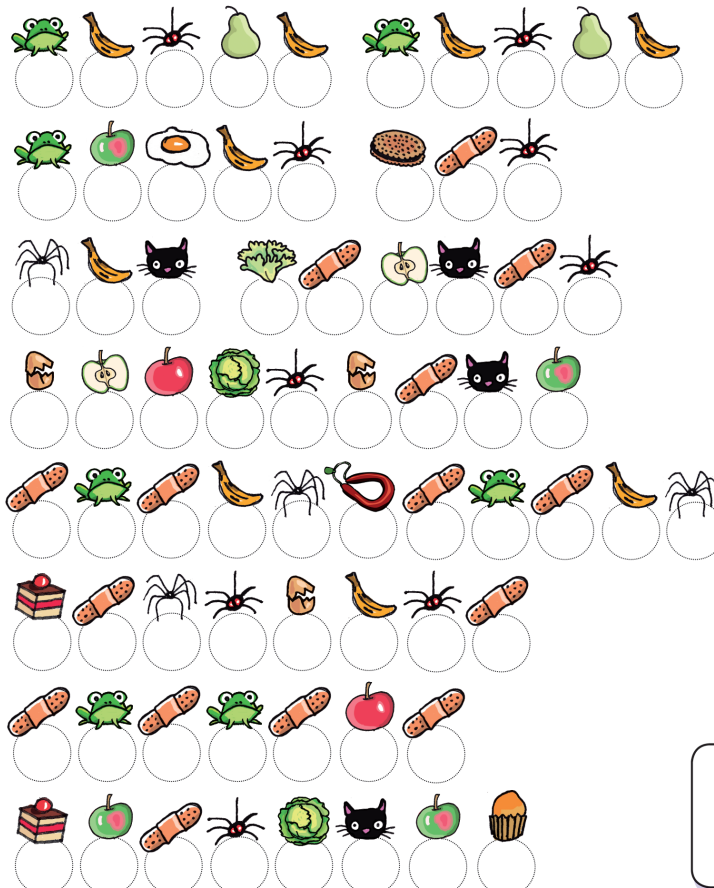

jantzien dominoa

Falta diren irudiak marraztu, Inauteri giroko domino zati honek zentzua izan dezan. Ondoren, irudi guzti-guztiak margotu zure gustura.

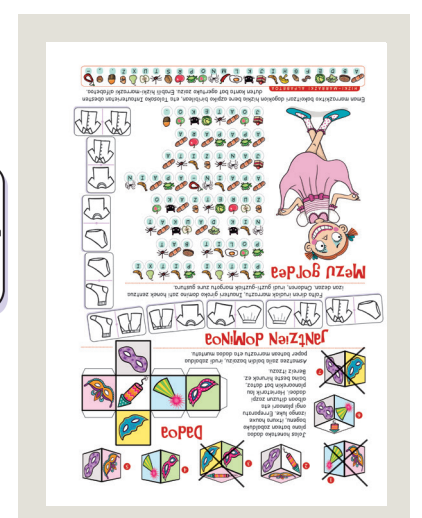
Mezu gordea

Eman marrazkitxo bakoitzari dagokion hizkia bere azpiko biribilean, eta Tolosako Intauterietan abesten duten kanta bat agertuko zaizu. Erabili hizki-marrazki alfabetoa.

Soluzioak

Kontra Aiaraldetik mundura

IBAI TEJEDOR BARRENENGOA

JAIOTERRIA
LAUDIO (2005)

BIDAIAREN XEDEA
UNIBERTSITATE TRUKE PROGRAMA
GARATZEN ARI DA MEXIKOKO
MONTERREY HIRIAN.

“BERTAKO JENDEARI LAGUNEKIN EGOTEA EDO SOZIALIZAZIORAKO UNEAK IZATEA GUSTATZEN ZAIO”

Mexikon zaude, zerk eraman zaitu bertara?

Unibertsitateko truke programari esker izan dut aukera Mexikora etortzeko. Hasieran Europako leku ezberdinak nituen aukeran, etxetik hurbilago egongo nintzelako eta ingelesa praktikatzeko aukera izango nuelako, baina azkenean pentsatu nuen urrunago joateko aukera gutxiago daudela bizitzan zehar, eta Mexikoko gizartea ezagutzeak nire arreta bereganatu zuen.

Mexikoko zein zonaldean zaude?

Monterreyn nago, Nuevo León estatuan kokatuta dagoen hiri. Monterrey hainbat zonaldeetan banatzen da eta ni San Pedro zonaldean bizi naiz. Hiri oso handia da eta mendiz inguratuta dago. Mexikoko iparraldean dagoenez, Estatu Batuetan hurbilak diren ohiturak dituzte, adibidez, askok ingelesez hitz egiteko joera daukate eta gaue-

ko giroari begira, musika gehiena ingelesez izaten da.

Nolakoa da zure egunerokoa bertan? Zer egiten duzu ohi-koan?

Hemen daramadan denboran, astean zehar unibertsitateko bizitza egiten dut: klaseetara joaten naiz, noizbehinka kirola egiten dut eta arratsalde batzuetan hemengo zein unibertsitateko truke-programako pertsonekin igarotzen dut denbora. Asteburuetan, berriz, hiriko eta inguruko gune turistikoak bisitatu ditut gehienbat, nahiz eta urrunago dauden beste hiri batzuk bisitatzeko aukera ere izan dudana.

El Mencho narkoaren atxilotak eta erailketak oihartzun zabala sortu du.

Egia esan, boom handia izan da gertaera hau, batez ere, edozein hedabide edo sare soziale-tatik etengabeko informazioa jasotzen ari garelako, kasu as-

kotan informazioa zuzena edo okerra izanda ere. Gure kasuan, Monterrey iparralderago dagoenez, ez da arazo handirik espero, baina hala ere, kontuz ibiltzeko abisua dago, badaezpada.

Mexikoko beste tokiren bat ezagutzeko tartea izan duzula diozu.

Momentuz Jalisco estatua ezagutzeko aukera izan dut, Guadalajara eta Puerto Vallarta zehazki. Inguru berean egon arren, ezberdintasuna handia da, Guadalajara bizitza Monterreyn baino askoz merkeagoa da, baina jendearen bizi baldintzak ere txarragoak dira.

Nolakoa da bertako gizartea?

Hemengo gizarteak positiboki deitu dit arreta, behintzak nire kasuan, jendeak beti laguntzeko asmoz erantzuten zaitu, eta oso barnean daukate batak beste-ari zerbitzatzeko prest egoteko jarrera. Adibidez, heldu bezain

laister, entxufeentzako adaptadoreak behar genituela joan ginen ondoko dendara galdezka, eta berak ez zituen arren, inguruko auzokideei galdezka arituz, amaieran elektronika dena batera hurbildu gintuelarik. Noski, leku guztietan bezala, badaudela leku seguruak eta arriskutsuak izan daitezkeen tokiak, baina hemen daramadan denboran ez dut ez inon ez inorekin esperientzia negatiborik izan.

Zeintzuk esango zenituzke direla Mexiko eta Aiarraldearen arteko desberdintasun nagusiak.

Desberdintasun nagusietako bat klima dela esango nuke, batez ere Monterrey hiria kontuan hartuta. Hemen tenperatura askoz altuagoak izaten dira, udan bero handia egiten du eta urtean zehar euri gutxi egiten du. Aiarraldean, aldiz, klima epelagoa eta hezeagoa da, eta euri gehiago egiten du urte osoan zehar. Gai-

MEXIKO

DESKRIBAPENA

Ofizialki Mexikoko Estatu Batuak, ipar Amerikako errepublika burujabea da. Errepublika federala da, eta orotara 32 estatuk osatzen dute herrialdea. Latinoamerikako hirugarren herrialderik handiena da, eta munduko hamairugarrena.

AZALERA

1.972.550 kilometro koadro.

BIZTANLEAK

133,3 milioi biztanle.

HIZKUNTZAK

Gaztelania da nagusi. Zazpi milioi lagun baino gehiago mintzo dira hizkuntza amerindiarretan. Horien artean: nahuatl, tarahumara, yaqui eta o'odham maia hizkuntzak.

nera, Monterreyn airearen kutsadura nabarmenagoa da, hiri handia eta industrializatua delako; Aiarraldean, berriz, ingurune natural eta menditsuagoa izanik, airearen kalitatea hobea da.

Badago antzekotasunik?

Antzekotasunen artean, gizartearen izaera adiskidetsua nabarmenduko nuke, jendeari lagunekin egotea edo sozializaziorako uneak izatea gustatzen zaio, eta norbaitek laguntza behar duenean, inguruko prestutasuna eta elkartasuna ere aipatzeko da.

Noiz arte geratuko zara bertan? Zer asmo dituzu datozen hilabeteetarako?

Hemen azterketak amaitu arte geratuko naiz, seguruenik ekainera arte, baina ez daukat argi oraindik. Datozen hilabeteetarako asmoa Mexikoko beste leku batzuk ezagutzea eta denbora ahal bezain beste esperientzia bizitzeko aprobeztatzeko da.